

Īsziņas

Iespēja saņemt pabalstu

Balvu novada pašvaldības Sociālais dienests informē, ka iesniegumus par sociālās palīdzības pabalstiem (izņemot ārkārtas gadījumos - apbedīšanas pabalsts un stihiska nelaime) no iedzīvotājiem pieņems līdz šī gada 18. decembrim ieskaitot.

Vecākiem/aizbildņiem līdz šī gada beigām ir jāuzraksta iesniegums bērnu ēdināšanai pirmsskolas izglītības iestādēs un mācību iestādēs: daudz bērnu ģimeņu bērniem, bērniem ar invaliditāti, bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem par kārtējo mācību pusgadu.

Klientu pieņemšanas laiks Balvu pilsētā ir pirmdienās, trešdienās un piektdienās no plkst. 8.30 līdz 17.00, pagastu teritorijās - saskaņā ar sociālo darbinieku klientu pieņemšanas laikiem.

Jau sesto reizi čempions

2017. gada motokrosa sezonas laureātu svinīgajā apbalvošanas ceremonijā Ādažos balvenieti Lauri Eizānu jau sesto reizi nominēja par Latvijas čempionu, šoreiz Q Juniori klasē.

Starptautiska operācija arī Balvos

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Muitas policijas pārvaldes un Eiropas Savienības Tiesu sadarbības vienības (Eurojust) koordinētajā tiesiskajā sadarbības pasākumā novembra beigās Latvijā un Nīderlandē vienlaikus veikto procesuālo darbību rezultātā par cigarešu kontrabandu aizturēti divi Latvijas Republikas pilsoņi. VID Sabiedrisko attiecību daļa "Vaduguni" informē, ka kopīgās procesuālās darbības īstenotas, pamatojoties uz Vācijā uzsāktu kriminālprocesu. Sadarbojoties Muitas policijas pārvaldes un Hamburgas Muitas izmeklēšanas biroja amatpersonām, Latvijā veiktas septiņas kratīšanas, tostarp Balvos, un to laikā izņemti dažādi dokumenti un citi ar Vācijā izmeklējamu noziedzīgu nodarījumu saistīti priekšmeti.

Mēs esam!

Foto - E. Gabranovs

Pirmā advente Balvos. Pilsētas centrālās egles atklāšanā piedalījās pasaku un multfilmu varoņi pavēstot, ka arī šogad neizpaliks brīnumi. Balvu novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs, uzrunājot klātesošos, vēlēja sajūst ģimeniskās vērtības un mīlestību. "Šis laiks kopības sajūtai ir īpaši svarīgs," viņš uzsvēra.

Edgars Gabranovs

Pēdējā laikā, ejot pa Balviem, šķiet, pilsētnieku paliek arvien mazāk un mazāk. Lai arī to, ka mūs patiesi kļūst mazāk, apliecina statistikas dati, Pirmā advente pārsteidza ar kupli apmeklēto Balvu pilsētas centrālās egles svinīgo atklāšanas pasākumu. "Mēs esam, mēs varam!" secināja gan balvenieši, gan pilsētas viesi.

Gadu un četrus mēnešus jaunā Dominika mamma Jeļena Utāne lepojās, ka kopā ar dēliņu pilsētas galvenās egles gaismiņu iedegšanā piedalās jau otro gadu: "Tiesa, pērn vēl bijām ratiņos. Kā lai nenāk, jo, kopā esot, svētku noskaņojums dubultojas, pat trīskāršojas. Ziemassvētkus svinēsīm ģimenes lokā un ceram, ka jaunais gads nesīs pozitīvas vēsmas gan valsts, gan cilvēku dzīvēs." Līdzīgās domās bija Dominika vectēvs Sergejs Klitnijs, kurš balveniešiem vēlēja nepagurt ikdienas rutinā.

Balvu Kultūras un atpūtas centra direktore Anita Strapcāne jautāta, vai arī pieaugušie gaida Ziemassvētkus, atbildīgi paziņoja: "Šaubu nav!" Viņa sprieda, ka līdz Jaungadam visi pārvēršamies par bērniem.

"Kas jāizdara līdz Ziemassvētkiem? Jau ar Pirmo adventi jānoskaņo savi prāti, ka jābūt labestīgiem, laipniem, mīļiem un dāsniem. Tāpat jāskatās uz visu ar gaišumu un jāpriecejas par to, kas tev ir iedots šodien un ko tu redzi sev apkārt. Bišķiņ apstājies, ieraugi, piemēram, spožo "Pīlādži" lampiņās, uzrakstu "Balvi", skaisto eglīti centrā un vizuļus, kas ir pilsētā. Apstājies, aizdomājies, jo šis ir brīnumu laiks. Ja tu pats tiem neticēsi, tie neatnāks. Ticiet, kļūsim mazliet bērnišķīgāki!" aicina Anita.

Ziemassvētkus ar nepacietību gaida arī Balvu novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs. Viņš atklāja paša svētku sagaidīšanas recepti, proti, jāsamīļo savi tuvākie. "Jāatskatās arī uz šajā gadā padarīto un jāizvirza jauni mērķi nākotnei," viņš piebilda. Lūgts atklāt, kādus mērķus izvirzīs pats, A. Pušpurs paskaidroja, ka nevajadzētu izvirzīt neizpildāmus mērķus. "Nākamgad biežāk trenēšos," vienu no saviem mērķiem atklāja novada vadītājs. Savukārt balvenieši Aija un Aivars Mežali neslēpa, ka gaida dāvanas. Spriežot par gada nogali, viņi atzina, ka jāpaspēj izdarīt neizdarītās lietas. Vai tādu vēl daudz? "Ir jau ir mazliet," noteica Aivars. "Galvenais ir centība, noskaņojums un vēlme to darīt," piebilda Aija.

Nākamajā vadugunī

- Valsts policijas gadadiena *Intervija ar jauno darbinieci*
- Priecājas par labo un neskatās kritisko *Lielā dzīves jubileja*

Kā Vientuļos muitas posteni būvēja.

5. lpp.

Ātra un garda maltīte japāņu stilā.

11. lpp.

Līdz LATVIJAS simtgadei 347 dienas!

Kā vērtējat faktu, ka Īrijas sēņu audzētāji vervē mūspuses cilvēkus darbam ārzemēs?

Viedokļi

Grib aizvilināt pēdējos cilvēkus

AIGARS PUŠPURS, Balvu novada domes priekšsēdētājs

Fakts, ka īru sēņaudzētāju kompānijas

pārstāvji dodas uz vairākām Latvijas pilsētām, tostarp Balviem, vervēt strādniekus darbam ārzemēs mani nepatīkami pārsteidza. Ja šāda veida rekrutēšana notiek, tā ir nepatīkama situācija, un es pat nezinu, kā to ietekmēt, jo mums pilsētā uzņēmēji sūdzas par nepietiekamu darbaspēka daudzumu. Turklāt tik liela alga, kādu šī kompānija sola, varētu ieinteresēt arī kvalificētus darbiniekus, bet viņu aizbraukšana uz Īriju kļūtu par lielu triecienu reģioniem, kur jau tā trūkst darbaspēka. Tas, ka ārzemju darba rekrutētāji to dara tik agresīvā veidā, ir nopietns signāls.

Ņemsim vērā, ka Latgalei kā reģionam piešķirts īpašais statuss, tādēļ rodas jautājums, vai tas ir valstiski domāts, ja darbaspēka samazināšanai sāk izvest iedzīvotājus? Kā novada vadītājs pat negribu tādu vārdu lietot, bet tas izskatās pēc vergturu varianta – atbrauc uz šejieni, *salasa* cilvēkus un aizbrauc. Uzskatu, ka mums ir daudz izglītotāki un gudrāki

cilvēki, nevis tikai darbaspēks sēņu lasīšanai. Tas, ka dzīvē katram pašam sava izvēle, ir cits jautājums. Bet, ja tas notiek kompleksi vairākos novados, tad gan nav saprotams.

Cilvēcīgi saprotu, ka cilvēku interese par šo piedāvājumu būs liela. Turklāt, cik noprotu, jau nosaukta darba alga, kādu cilvēks par darbu saņems. Summa patiešām nav maza. Gribu atgādināt, ka pašvaldība darbavietas nerada, bet sekmē uzņēmējdarbības attīstību. Balvos darbavietas nākotnē būs, jo pašreiz izstrādes procesā ir vairāki projekti, kuros viens no galvenajiem nosacījumiem bija darbavietu radīšana. Bet diemžēl tas viss nenotiek tik ātri, cik gribētos, jo kustība ir tik ātra, cik to atļauj likumdošana. Tas viss prasa laiku. Projekti saistīti gan ar bijušā gaļas kombināta teritorijas sakārtošanu, gan veco putnu fermu, Tilžā būs reitterapija, Krišjānos darbosies lauksaimnieki, Bērzkalna pagastā paredzēta kokražošana.

Nesen tikos ar citu novada vadītājiem un

sarunās nonācām pie secinājuma, ka būtu ļoti vērtīgi, ja cilvēks varētu būt bezdarbnieks tādā gadījumā, ja nav nevienas darba vakances. Tas tādēļ, ka no visiem bezdarbniekiem aptuveni 5% ir tādi, kuri vispār negrib strādāt. Ne reizi vien no mūsu uzņēmējiem esmu dzirdējis, ka darbs piedāvāts daudziem, bet strādāt nav kam. Daudzi saka, - jāstrādā par *kapeikām*, nemaksā. Tam nepiekritīšu. Ir uzņēmēji, kuri mūsu apstākļiem maksā pietiekami normālu un atbilstošu algu, taču ir arī jāstrādā. Esmu piekritējs tam, ka jāatstrādā katrs nopelnītais eiro.

Es patiešām negribu piekrist, ka obligāti jābrauc projām. Personīgi pazīstu daudzus, kuri pēc došanās uz ārzemēm ļoti ātri atgriežas, jo pirmsākumos sasolītais ļoti atšķiras no realitātes. Kā novada vadītājs, pirms pieņemt gala lēmumu, aicinu cilvēkus kārtīgi visu apdomāt, jo pie mums darbs būs, projekti tiek realizēti. Mums katra darba roka ir ļoti no svara.

Tur debesis nav zilākas un zāle nav zaļāka...

AIJA HARISONE, balveniete

Sociālajos portālos pamanīju raksta virsrakstu, ka uz Balviem un vēl dažām pilsētām brauks vervēt strādniekus darbam sēņu fermās Īrijā. Pati sešus gadus dzīvoju un strādāju Īrijā, bet pirms kāda laika atgriezos Balvos, tādēļ pirmais, ko nodomāju, bija, - nu jau nonācis tiktāl, ka latviešus meklē ne vien uz vietas Īrijā, bet gatavi braukt viņiem pakā uz Latviju. Un es varu iedomāties, kādēļ tas tā. Ne viens vien ārzemju darba devējs apliecinās, ka latvieši ir ļoti strādīga un apzinīga tauta, kaut gan arī starp mums,

protams, ir izņēmumi.

Iespējams, tas patiešām ir ļoti strauji augošs uzņēmums ar labu reputāciju, kam vajag labus strādniekus. Tā var būt. Bet tikpat labi tas varētu būt arī kāds uzņēmums, kas Īrijā nav iemantojis labu slavu, tādēļ viņiem nekas neatliek, kā izmest labu ēsmu, lai cilvēki brauc un strādā. Manuprāt, balveniešiem ļoti jāizvērtē šis kārdinošais piedāvājums, jo, pašiem negribot, var iekulties tādā bedrē... Jāatceras, ka bieži vien cilvēkus ar medusmaizi arī vilina, ne jau ar sakaltušu maizes garoziņu. Pati nupat atgriezos no nedēļu ilgas ciemošanās Īrijā. Pirms došanās uz turieni mani iekšēji māca bažas. Domāju - aizbraukšu, varbūt tomēr pārņems nostaļģija un atkal sāksu prātot, ka tur tomēr bija pavisam cita nauda un citas iespējas. Taču pietika ar vienu dienu, lai saprastu, ka, atgriežoties mājās, esmu pieņēmusi pareizo lēmumu. Taču spēju saprast arī cilvēkus, kuri, izmisuma dzīti, gatavi doties projām. It īpaši, ja par visu it kā padomāts - dzīvot ir kur, darbs arī ir.

Pati pie sēnēm nekad neesmu strādājusi, taču manas draudzenes gan. Tas ir ļoti smags darbs. Mani mazliet izbrīna fakts, ka Īri sola samaksu par stundu darbu, jo, cik man zināms, parasti maksā pēc izpeļņas - cik kilogramus kastītēs salasīsi, tik arī nopelnīsi. Lai gan, ja strādniekus ļoti vajag, iespējams, sākmā viņus var pievilināt ar stundas samaksu, kas ir maz ticams. Pie sēnēm nopelnīt to lielo

algu ir ļoti grūti. Draudzenes stāstīja, ka sievietes, kuras sēņu fermā strādāja gadiem un jau bija piešāvušās, nedēļā varēja nopelnīt minimālo algu ap 400 eiro. Bet viņas patiešām ļoti smagi strādāja, savukārt jaunākajām meitenēm bez pieredzes un fiziskās izturības bija ļoti grūti pat 300 eiro nopelnīt. Viņu vidējais atalgojums bija 200 eiro nedēļā, kas priekš Īrijas nav daudz - tur bezdarbnieki tādu naudu saņem, neko nedarot un sēžot mājās. Bet Īri paši pie sēnēm strādāt neies, jo tas viņiem skaitās pārāk smags darbs. Būtu interesanti uzzināt, vai viņi meklē strādniekus arī Polijā. Negribu nevienu abīžot, bet katrai tautai ir kaut kādas raksturīgas iezīmes - arī attiecībā uz darbu. Latvieši ir ļoti centīgi, vienmēr mēģina pierādīt, ka ir labi strādnieki, savukārt poļi strādā ļoti labi aptuveni vienu gadu - tik ilgi, kamēr saprot, ka ir stabilā situācijā un pierādījuši sevi. Pēc tam par darbu vairs īpaši nesuspringst. To esmu pamanījusi ne tikai es, bet to saka arī paši Īri. Ja viņi meklē cilvēkus arī Polijā, tas nozīmē, ka izmisums patiešām ir ļoti liels.

Vēl mani nedaudz izbrīna fakts, ka tikšanās ar cilvēku vervētājiem darbam ārzemēs notiks mūsu Nodarbinātības valsts aģentūras telpās - iestādē, kas atbildīga par to, lai cilvēki atrastu darbu mūspusē! Vai NVA no savas puses tādā veidā risina problēmas ar darbavietu trūkumu? Varbūt tā ir laba iespēja samazināt bezdarba procentu? Lai vai kā, pati šo piedāvā-

jumu viennozīmīgi novērtēt nevaru. Varbūt kādam tas tiešām būs atspēriena punkts un dzīve mainīsies uz labo pusi, bet tikpat labi var notikt arī pretējais. Iespējams, pirmajā mēnesī arī samaksās to stundas likmi, bet pēc tam pateiks, ka tāda apmaksa bija apmācību laikā - pēc tam pelnīsi tik, cik salasīsi. Dzīvē tādi gadījumi dzirdēti ne reizi vien. Vienam darbs ārzemēs ir veiksmes stāsts, citam nepaiet ne mēnesis, kad mājiniekiem jāsūta nauda, lai pelnītājs var atgriezties Latvijā. Potenciālajiem strādniekiem es ļoti ieteiktu izvērtēt visus plusus un minusus, painteresēties, kas tieši tas par uzņēmumu un kur atrodas. Varbūt kādam ir paziņas, kas labi runā angļu valodā. Ar viņu palīdzību varētu sazināties ar to kompāniju, izprasīt, kas un kā. Bet pa galvu kaklu mesties projām es gan neieteiktu. Pati Īrijā strādāju par grāmatvedi un man joprojām uz e-pastu nāk ļoti daudz darba piedāvājumu, kas liecina par to, ka vakances ir. Dotajā brīdī izskatās, ka Īrijā viss sāk iet uz labo pusi, ekonomika ir atveseļojusies.

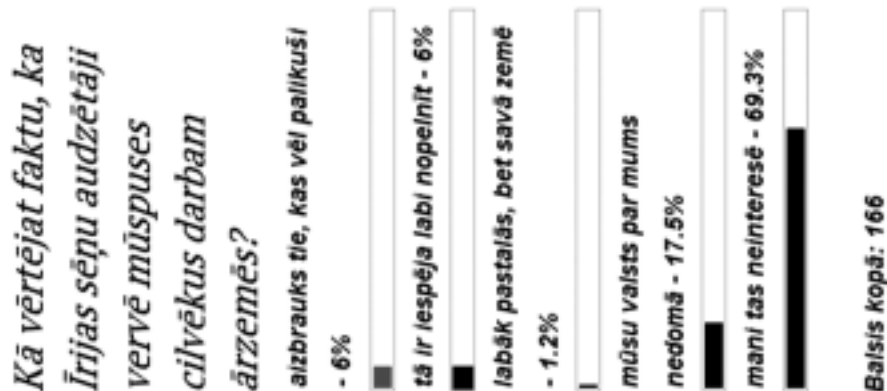
Mēs tikai tā domājam, ka citur debesis zilākas un zāle zaļāka, bet tā nav. Arvien vairāk dzirdu gadījumus, kad pēc vairāku gadu prombūtnes mūsējie sāk atgriezties no tās laimes zemes. Lai cik tas dīvaini arī neizklausītos, ilgas pēc dzimtas puses, mīļajiem cilvēkiem ir stiprākas par visu, jo izrādās - nekur nav tik labi kā mājās. To tagad zinu arī es!

Viedokļus uzklausīja S.Karavoičika

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Lai nepiedzīvo Titānika likteni!

Sestdien pa sveču izgaismotu celiņu Bērzpils vidusskolas Krišjāņu filiālē lepi ienāca bijušie un esošie skolas absolventi, pedagogi un darbinieki, kā arī ciemiņi, lai nosvinētu Krišjāņu skolas 105.dzimšanas dienu. Izglītības iestādes vadītāja Ilona Stepāne atzina, ka vienmēr, satiekot absolventus, ir prieks redzēt, kā viņi mainījušies, kļuvuši vēl viedāki.

Taujāta, kā vērtē Izglītības ministrijas ieceres par skolu optimizāciju Latvijā, I.Stepāne uzsvēra, ka mēs karojam ar sekām, neskatoties uz cēloņiem. Kādi, viņasprāt, ir cēloņi? "Nav domāts par vienmērīgu Latvijas teritorijas attīstību. Tādējādi Pierīgā ir klases A, B, C, D, E, bet lauki – tukši. Par to jādomā un jāglābj, kas vēl glābjams," paskaidroja Bērzpils vidusskolas Krišjāņu filiāles direktore. Viņa uzskata, ka nepieciešamas valsts dotācijas uzņēmumiem, kuri strādā laukos, piebilstot: "Ja būs darbavietas, būs cilvēki, būs bērni, būs skolas."

Mudina aizmirst problēmas.

Bērzpils vidusskolas Krišjāņu filiāles direktore Ilona Stepāne, atklājot pasākumu, mudināja aizmirst problēmas un atkal justies tāpat, kā tolaik skolas laikā - tikpat bezrūpīgiem, tikpat priecīgiem un tikpat laimīgiem.

Dāmas rullē! Sieviešu deju kolektīvs, kurā dejo arī Bērzpils vidusskolas Krišjāņu filiāles direktore Ilona Stepāne, apliecināja, ka Krišjāņos viss notiek – dzīvesprieks nekur nav zudis!

Sveiciens no pašdarbniekiem. Krišjāņu kultūras dzīves organizatore Inese Kalniņa un Krišjāņu filiāles struktūrvienības vadītāja Vija Ločmele klātesošos sveica pašdarbnieku vārdā. "105 gadi – tas ir daudz vai maz? Zvaigznes dzīvē tas ir maz, jo tā nav sākusi ne iesildīties, ne iekvēloties. Taču puķes dzīvē tas ir neiespējami. Bet kas ir skola - vairāk puķe vai vairāk zvaigzne? Varbūt abas, jo gan puķei, gan zvaigznei vajag vienu un to pašu - profesionālu vadītāju, mērķa izjūtu un cilvēkus, kuri to atbalsta. Turpiniet tāpat kā zvaigzne un puķe starot starp ikdienišķo un mūžīgo," vēlēja I.Kalniņa.

Aizrauj ar dziesmu. Sintija skatītājus pārsteidza, ne tikai uzstājoties kopā ar Laimas kapelu, bet arī kā soliste, jestrī un emocionāli nodziedot dziesmu "Hei, palaiž garām!".

Ne sliktāk kā viesmākslinieki. Krišjāņu puses ļaudis, tostarp meiteņu vokālais ansamblis (foto), pierādīja, ka spēj noorganizēt kvalitatīvu pasākumu, iztiekot bez viesmāksliniekiem. Šobrīd skolā mācās 23 audzēkņi.

Pasniedz Atzinības rakstus. Balvu novada vadības, Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vārdā Terēza Čudarkina un Ilona Naļivaiko pedagogiem un skolas darbiniekiem pasniedza Atzinības rakstus. "Vēlam jums, lai skola ir tā vieta, kas vienmēr ir un būs jūsu sirdīs," teica T.Čudarkina (foto no kreisās).

Pieceļas, kas no Krampiņām! Klātesošie pasākuma laikā izstaigāja taciņas un celiņus no 13 Krišjāņu ciemiem līdz skolai, veldzējoties atmiņās. Foto – absolventi no Krampiņām.

Atnāk uz mājām. Iveta Socka-Puikāne, kura Krišjāņu filiāles struktūrvienību vadīja no 2015. līdz 2017.gadam, atzina, ka ir atnākusi uz savām mājām. "Tikai piecus savas dzīves gadus neesmu bijusi šeit," paskaidroja Iveta. Viņa skolu salīdzināja ar kruīza kuģi vēlot, lai tā nenogrimst kā Titāniks...

Visi ceļi ved uz skolu. Lienīte un Sprīdītis pierādīja, ka otras līdzīgas debespuses kā Krišjāņos nav nekur citur pasaulē.

Neizpaliek dāvanas. Krišjāņu pagasta pārvaldes vadītājs Jāzeps Ludboržs atgādināja, ka skola ir vecāka par Latvijas valsti: "Lai arī neesmu šīs skolas absolvents, esmu kļuvis par savējo."

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Līdz Jaungadam ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras un Latvijas valsts budžeta finansētās mērķprogrammas “Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma” atbalstu laikraksta “Vaduguns” lasītājiem atgādināsim par mūspusē nozīmīgiem notikumiem vēstures likločos. Ne velti projekta nosaukums ir “Itai zemītei nedarāt pāri” (dzejnieka Antona Slišāna vārdi) - patriotisms nav tikai koncerti vai salūti pāris dienas gadā. Astoņu tematisko publikāciju galarezultātā taps nebijusi un unikāla dāvana - žurnāls-speciālizlaidums (tostarp kalendārs), ko kopā ar vienu no pirmajiem “Vaduguns” numuriem saņems ikviens 2018.gada laikraksta abonētājs, turklāt neatkarīgi no tā, vai avīzi abonējis uz mēnesi, vai gadu.

Kā Vientuļos muitas posteni būvēja

2017.gadā apritēja atjaunotās Latvijas muitas 27.gadadiena. Kopš tās pirmsākumiem pagājis vairāk nekā ceturtdaļgadsimts, kad tika sperti arī pirmie soļi muitas attīstībai mūspusē līdz modernam robežšķērsošanas vietas kompleksam mūsdienās.

Vientuļu muitas kontrolposteni atklāja 1990.gada 2.oktobrī, kas bija pirmais šāds postenis atjaunotajā Latvijas valstī. Nenovērtējama loma tā tapšanā bija pirmajam Vientuļu muitas kontrolposteņa un vēlāk arī Latgales reģionālās muitas priekšniekam JURIM BOLDĀNAM, kura vadībā uzcēla ne tikai muitas posteni Vientuļos, bet vēlāk arī muitas pārvaldes ēku Balvos.

Vai to gadu notikumi joprojām spilgtā atmiņā?

-Tolaik strādāju par autoinspekcijas priekšnieku un 1990.gada augustā saņēmu zvanu. “Jūs traucē Muitas departamenta vadītājs Aivars Saliņš,” teica zvanītājs klausules otrā galā. A.Saliņš piedāvāja satikties, un tikšanos norunājām nākamajā nedēļā, kad man sākās atvaļinājums. Devos uz Rīgu, piebraucu pie Ministru kabineta, kur mani sagaidīja Muitas departamenta vadītāja vietnieks Runcis. Tolaik ar pašu A.Saliņu netikāmies, jo tobrīd viņam vajadzēja būt Ministru padomes sēdē. Savukārt vadītāja vietnieks pastāstīja, ka vēlas man piedāvāt muitas kontrolposteņa priekšnieka amatu Vientuļos. Protams, jutos pagodināts, pateicos par piedāvājumu, bet atbildēju, ka iepriekš par iespējamo darbu muiķa nebiju domājis un pirms lēmuma pieņemšanas jāpadomā. Atbraucu mājās, satikos ar tuvākajiem draugiem, tostarp Vladimīru Timofejevu. Viņš mani mudināja neatteikt piedāvājumu un bija pirmais cilvēks, kurš deva iedvesmu turpmākajiem darbiem. Neilgi pēc tam mani vēlreiz sazvanīja A.Saliņš, un drīzumā tikāmies Rīgā. Teicu, ka piedāvājumam nevēlos teikt nedz ‘jā’, nedz arī ‘nē’, bet to, ka tūlīt pat esmu gatavs ķerties klāt pie Vientuļu muitas posteņa būvēšanas un kadru komplektēšanas, apsoliju, ka izdarišu pilnīgi noteikti!

Drīz tika dots starts pirmo posteņa pamatu būvēšanai?

-Atbraucu mājās, piezvanīju Antonam Bozovičam (kādreizējais “Vaduguns” darbinieks - aut.pieb) un teicu, ka būtu labi, ja viņš ar mani nedaudz pavizinātos. “Uz kuriem?” viņš jautāja. Atbildēju, ka jābrauc labu gabaliņu: “Uz Lazdiņē, muitas posteni uz Lietuvas – Polijas robežas!” Iepriekš man nebija nekādas pieredzes darbā muiķā, tādēļ vēlējās aizbraukt un paskatīties, kāda tad ir muitas punktu struktūra. Antons neatteica, sēdāmie manā žigulīti un devāmie ceļā. Kad bijām klāt, mums priekšā bija PSRS robežsargi. Runāju atklātu valodu un pastāstīju, kādēļ esam atbraukuši. Bija ļoti nepatīkami dzirdēt, kad viens no robežsargiem naidīgi atbildēja: “Ko jūs domājat, ka jums kāds dos brīvību?” Turpināju runāt mierīgi, atbildēju, ka būs tā, kā būs, un teicu, ka vēlos parunāt ar muitniekiem. Robežsargs vairs neko neteica un aizveda pie muitniekiem. Lai arī viņi bija PSRS muitnieki, sarunas izvērtās krietni patīkamākas – viņi iepazīstināja ar muitas posteni, es pateicos, sēdāmie mašīnā un devāmie prom. Atbraucot mājās, sāku apzināt cilvēku loku, kuri varētu palīdzēt un iesaistīties muitas darbā. Pirmie palīgi bija Džeralds Šaicāns, Valdis Zeltkalns un jau minētie Vladimīrs Timofejevs un Antons Bozovičs. Tā sākās ceļš pretī darbam muiķā.

Radīt ‘kaut ko’ no ‘nekā’ droši vien nebija viegla ‘pastaiga’!

-Nebija nedz telefona, nedz elektrības. Arī laika bija ļoti maz, jo muitas posteni bija paredzēti atklāt jau 1.oktobrī – tikai pāris mēnešus pēc manas piekrišanas iesaistīties muitas darbā. Tomēr pamazām sāku plānot, cik lielu laukumu nepieciešams uzbūvēt Vientuļu muitas posteni, lai varētu nodrošināt transporta plūsmu uz abām pusēm, laukumu aizturēto automašīnu pārbaudei un citu nepieciešamo infrastruktūru. Pēc tam devos uz iestādēm ar lūgumu materiāli palīdzēt muitas posteņa būvniecībā. Droši vien ņemot vērā tā laika vispārējo nacionālo pacēlumu, iestādes nebija īpaši jāpārliecina, ka nepieciešams palīdzēt. Veda granti, lēja asfaltu, ierīkoja transformatoru, *slagbaumus* un visu citu nepieciešamo. Darba bija patiešām daudz, bet laiks uz vietas nestāvēja. Paralēli

Vēstures aculieciniece. Pēc Vientuļu rekonstrukcijas saglabāta arī kādreizējā Vientuļu muitas kontrolposteņa būve (attēlā), kas bijusi aculieciniece vēsturiskajiem notikumiem un piedzīvo muitas attīstību šodien. Vientuļu muitas posteni tās pirmsākumos līdzās ar J.Boldānu savus pienākumus pildīja deklarants Valdis Upītis un inspektori Džeralds Šaicāns, Valdis Zeltkalns, Ilmārs Baško, Jānis Salmanis, Jānis Bukovskis, Jānis Mālbergs, Alberts Šakins, Jānis Draviņš, Leons Dukaļskis un Vilis Circenis. Savukārt pašreizējais Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes Latgales muitas kontroles punkta Vientuļos virsuzraugs ir Vilmārs Jakupāns, kur kopumā strādā 22 darbinieki.

Foto - A.Kirsanovs

Tolaik...

Foto - A.Kirsanovs

...un šodien

Moderna rekonstrukcija. Šodien robežšķērsošanas vieta “Vientuļi” mainījusies līdz nepazīšanai. Valsts nekustamie īpašumi tās rekonstrukciju uzsāka 2011.gadā, ekspluatācijā nodeva 2015.gada decembrī, bet svinīga atklāšana notika 2016.gada 7.aprīlī. Izmaksas bija 13,46 miljoni eiro, no kuriem 7,09 miljonus eiro veidoja Latvijas valsts budžeta līdzekļi, bet 6,37 miljonus eiro - ES finansējums. Rekonstrukcijas rezultātā izbūvēta galvenā kontroles ēka ar kontroles nojumēm un paviljoniem, padziļinātās kontroles ēka, saimniecības ēka, ceļi un laukumi, kā arī izbūvētas piecas kontroles joslas (līdzšinējās vienas joslas vietā) katrā virzienā un uzstādīts nepieciešamais pamata aprīkojums robežas un muitas kontroles veikšanai. Rekonstrukcijā izmantotas modernākās muitas un robežkontroles tehnoloģijas un ievērotas visas aktuālās ES prasības attiecībā uz robežšķērsošanas vietām, kas ievērojami uzlabo robežas un muitas kontroles kvalitāti, sekmē kontrabandas ierobežošanu un stiprina valsts un ES iekšējo drošību.

daudziem citiem darbiem vēl vajadzēja tā dēvēto vagoniņu, kas kalpotu kā muitas posteņa administratīvā ēka. Bija apsoliets, ka vagoniņš būs, bet dažas dienas pirms posteņa atklāšanas piezvanīja Muitas departamenta vadītājs A.Saliņš, pateica, ka vagoniņa nebūs, un jautāja, vai nevaru ko darīt lietas labā? Stress bija liels, sākās skriešana pa dažādām organizācijām. Atklāti runājot, neatceros, kura no organizācijām Balvos palīdzēja, bet dabūjām vagoniņu uz dzelzs riteņiem. To uz Vientuļiem vilka kādas divas stundas! Kad beidzot tas nonāca Vientuļos, teicu puīšiem, ka nu jāķeras pie darba – vagoniņš jākrāso, tapetes jālīmē. Rezultātā posteni atklāja 2.oktobrī, lai arī viss jau bija gatavs uz 1.oktobrī. Tas bija liels notikums – ieradās daudzi žurnālisti gan no preses, gan televīzijas. Protams, ieradās arī Muitas departamenta vadītājs A.Saliņš, atveda divas tā dēvētās *afgankas* – PSRS armijas karavīru formas tērpus, kuri karoja Afganistānā. Sākotnēji nebija pieejams nepieciešamais skaits formas tērpu. Lai patiešām saprastu, kāds tolaik (ne)bija pamats tam, lai uzbūvētu muitas posteni un sāktu tajā strādāt, tas būtu jāpiedzīvo pašam.

Kā ritēja darbs muiķā 1991.gadā - augusta puča laikā?

-Bija gadījums, kad pirms puča virs Vientuļu muitas posteņa *apstājās* krievu armijas helikopters un kādas piecas minūtes, kā saka, deva forsāžu. Mērķis acimredzot bija psiholoģiski

ietekmēt. Savukārt, kad 19.augustā sākās pučs, man piezvanīja no Vientuļu posteņa un teica, ka saņemts zvans no milicijas un pateikts, lai milicijas darbinieki brauc prom no posteņa. Ņemot vērā lēmumu no posteņa noņemt milicijas darbiniekus un to, kas puča laikā notika Maskavā, bija skaidrs, ka iespējams, tūlīt viss juks un bruks. Piekodināju, lai muitnieki nepamet savas vietas, arī pats devos uz Vientuļiem. Rezultātā Vientuļi bija vienīgais muitas postenis Latvijā, kur muitnieki ne uz vienu minūti nepameta savas vietas. Kopumā 1991.gads bija ļoti dramatisks, jo posteņiem bieži uzbruka OMON (“Jāatvērš godu Balvu un Jēkabpils rajoniem, kur omonieši baidījās uzbrukt, jo zināja, ka saņems iznīcinošu atbildi” – informācija no Muitas Veterānu biedrības). Piemēram, biju devies uz Veclaicenes posteni. Kamēr sarunājāmies, piebrauca klāt PSRS militāro struktūru pārstāvji un, kā saka, nolika mūs gar zemi. Vēl joprojām atceros, kā šo brīdi, gandrīz uz ceļgaliem dubļos nometies, fotografēja žurnālists Aleksandrs Ņevzorovs (pazīstams PSRS un Krievijas žurnālists, kurš savulaik Atmodu Baltijā dēvēja par nacionālistu dumpi, kas jāapspiež, bet bēdīgi slaveno omoniešu zvēribas - par varoņdarbu - aut.pieb.). Rezultātā vagoniņu aizdedzināja, bet mums pavēlēja skriet prom. Ko lai saka - tolaik katrs darīja savu darbu, katrs pildīja savas pavēles. Jāpiebilst, ka tieši caur Vientuļu posteni prom no Latvijas izbrauca pirmā PSRS armijas karaspēka daļa. Tolaik teica, ka brigādes komandieris pavēlēja izbraukt caur to posteni, kas bijis visgodīgākais.

* Turpinājums 13.lpp.

Eiropas brīvprātīgās Viļakā

Pietrūkst saules un ukraiņu konfekšu

Kopš septembra Viļakas novadā darbojas divas Eiropas brīvprātīgā darba veicējas DANA PONOMARENKO no Ukrainas un LAURA ROJAS BARBERO no Spānijas. Latvijā aizvadījušas vairāk nekā mēnesi un iejutušās jaunajos apstākļos, jaunietales labprāt nodod savas zināšanas novada bērniem, jauniešiem un senioriem, iepazīst mūsu tradīcijas, mācās latviešu valodu un, spītējot saules trūkumam, izbauda šejienes mieru un līdzsvarotību.

Ar ko katrā no Jums nodarbojās, pirms ieradāties Latvijā?

LAURA: -Biju pamatskolas skolotāja, mācīju bērniem dažādus mācību priekšmetus.

DANA: -Esmu dzimusi Zaporozjes apgabalā, bet jau aptuveni sešus gadus dzīvoju senatnīgā Ukrainas Rietumdaļas pilsētā Ļvovā. Savulaik universitātē studēju kulturoloģiju un mākslu, ieguvu kultūras menedžera kvalifikāciju. Kādu laiku strādāju teātrī par sabiedrisko attiecību speciālisti. Gadu veicu brīvprātīgo darbu Beļģijā. Atgriezies Ukrainā, strādāju bibliotēkā, bet tagad esmu Latvijā.

Kāpēc brīvprātīgajam darbam izvēlējāties tieši Latviju?

LAURA: -Nolēmusi kļūt par brīvprātīgo, sameklēju četrus vai piecus piedāvājumus doties uz dažādām valstīm. Ieraudzījusi Latvijas vārdu, nospriedu, ka tā varētu būt lieliska iespēja iepazīt pavisam atšķirīgu kultūru. Latvija atrodas tālu, un diez vai man kādreiz gadītos izdevība uz šejieni atbraukt, atšķirībā no Polijas vai Austrijas, kas ir tuvāk Spānijai. Agrāk neko nebiju dzirdējusi par Latviju, tādēļ nolēmu iepazīt šo valsti.

DANA: -Man nav konkrētas atbildes – kāpēc tieši Latvija. Agrāk šeit neesmu bijusi. Šī programma mani ieinteresēja tāpēc, ka tā notiek laukos nevis pilsētā. Uzskatu, ka brīvprātīgajam darbam lielāka nozīme ir tieši laukos, jo te bērniem nav tik daudzveidīgu iespēju interesanti pavadīt brīvo laiku.

Vai šī ir pirmā Jūsu brīvprātīgā darba pieredze ārzemēs?

LAURA: -Nē. 18 gadu vecumā mēnesi strādāju ar bērniem bāreņiem Beļģijā, vasaras nometnē. Tāpat arī Spānijā esmu daudz darījusi dažādus brīvprātīgos darbus.

DANA: -Ukrainā esmu piedalījies ļoti daudz brīvprātīgā darba projektos – gan saistītos ar mūziku, gan ar svētku organizēšanu. Piemēram, Svētā Nikolaja dienā mēs izdalījām dāvanas bērniem, kuri palikuši bez vecākiem vai dzīvo trūcīgās ģimenēs. Esmu dzīvojusi arī ārzemēs. Pagājušajā gadā strādāju Norvēģijā - organizācijā, kas vāc lietotas drēbes un dažādas mantas, lai pēc tam tās izdalītu trūcīgajiem.

Kāpēc esat pievērsušās brīvprātīgajam darbam?

LAURA: -Man patīk palīdzēt cilvēkiem un mācīties, jo šīs abas lietas nereti apvienojas. Palīdzot citiem, tu atdod daļu sevis, vienlaikus iemācoties kaut ko jaunu par valsti, par cilvēkiem, viņu sociālajām un cilvēciskajām vērtībām, apgūsti jaunu valodu.

DANA: -Daudzi cilvēki mūsdienās pārāk daudz domā par naudas pelnīšanu, bet patiesībā tas ir tik mazsvarīgi. Ir ļoti patīkami, kad, atnākot uz skolu, tevi apskauj bērni un dāvina savus rokdarbus, ko kopā esam izgatavojuši kādā no darbnīcām. Tas sniedz pozitīvas emocijas un gandarījumu.

Kāds bija Jūsu pirmais iespaids par mūsu valsti?

LAURA: -Te viss ir ļoti atšķirīgs. Pirmais, ko ievēroju, bija daba, tas, cik apkārt viss ir zaļš! Spānijas ziemeļos arī ir šādas vietas, taču tur ir daudz kalnu, bet te - viens vienīgs līdzenums. Pārsteidza arī cilvēki. Šeit viņi ir daudz atturīgāki, kautrīgāki, ne tik emocionāli kā Spānijā.

DANA: -Pirmais, ko sajutu, bija miers. Kad atbraucu, Latvijā valdīja labs laiks. Turpretim Ukrainā parasti ir vai nu ļoti auksti, vai karsti, bet šeit viss ir tā vienmērīgi, patīkami un klusi. Tāpēc jutos mierpilna.

Ar ko atšķiras dzīve Latvijā un Jūsu valstī?

DANA: -Patiesībā nav lielas atšķirības, varbūt mūsu valstu kopīgās pagātnes dēļ. Atšķirībā no Lauras, kura visu laiku brīnās par kaut kādām lietām, nesajutu kultūrsoku. Man viss te šķiet diezgan pierasts.

LAURA: -Visvairāk atšķiras laika apstākļi. Pat nezināju, ka var būt tik auksti. Jā, protams, atrodaties ziemeļos, tomēr nedomāju, ka būs tik auksti. Tāpat arī atšķiras cilvēki, bet,

iepažīstot tuvāk, viņi izrādās ļoti jauki. Šeit cilvēki ir savstarpēji ļoti tuvi, labi pazīst viens otru. Varbūt tādēļ, ka dzīvo ciemā, jo pilsētā katrs dara savas lietas, daudz nekomunicējot ar citiem. Vai ik dienu sastopos ar daudz dažādām sīkām lietām, kas mani izbrīna. Vēl ļoti atšķirīgs ir Jūsu ēdiens. Man ļoti garšo gaļa, esmu pat iemācījusies latviski vārdus 'kotlete', 'šnicele', bet deserti gan ļoti atšķiras no spāņu. Piemēram, ķišeļis – nekad to iepriekš nebiju ēdusi. Tāpat arī siļķe kažokā. Šie divi ēdieni ir vienīgie, kas man negaršo.

Pēc kā visvairāk ilgojaties, esot tālu projām no mājām?

LAURA: -Pēc saules. Latvijā var pāriet pat divas nedēļas, neredzot sauli. Bet bez tās gan sajūtas, gan garastāvoklis ir pavisam citādāki. Esmu pieradusi redzēt sauli katru dienu. Tāpat arī divaini šķiet, ka tā Latvijā noriet jau četros pēcpusdienā. Protams, ilgojos arī pēc draugiem, bet bieži ar viņiem sazinos sociālajos tīklos. Tā nav problēma. Turklāt Ziemassvētkos ciemošos mājās.

DANA: -Man pietrūkst ukraiņu saldumu un kafijas. Vienreiz aizbraucām uz Balviem, un tur atradu Ukrainā ražotus konfektes, sapirkos krietni daudz. Vēl pietrūkst komunikācijas ar draugiem un paziņām. Šeit notiek tik daudz interesanta, un gribas ar kādu dalīties, bet nav ar ko. Vēl pietrūkst ukraiņu dziesmu.

Kādi ir Jūsu darba pienākumi šeit, Viļakas novadā?

LAURA: -Strādājam vairākās vietās – Rekovā, Semenovā un arī Viļakā. Rekovā mācām angļu valodu bērnu darba bērniem, strādājam jauniešu centrā – rīkojam pasākumus un aktivitātes. Piemēram, nesen organizējām ukraiņu un spāņu nacionālos vakarus. Tāpat nodarbojamies arī senioriem sociālajos centros - mācām viņiem datorzinības, kopā darinām Ziemassvētku apsveikuma kartiņas.

DANA: -Apmeklējam arī dažādus pasākumus. Piedalījāmies valsts svētkiem veltītajā koncertā Viļakā un Rekovas vidusskolā.

Ko pašas cerat iemācīties, dzīvojot Latvijā?

DANA: -Mācāties spēlēt ģitāru. Apgūstam latviešu valodu.

LAURA: -Latviešu valoda ir diezgan grūti apgūstama, vismaz man, jo tā ļoti atšķiras no spāņu. Visgrūtākā ir gramatika. Deklinācijas, jo vārdu galotnes visu laiku mainās. Tas ir grūti.

Kā atrodāt kopīgu valodu ar bērniem?

DANA: -Lielāka pieredze darbā ar bērniem ir Laurai. Mācos no viņas.

LAURA: -Man ir viegli saprasties ar bērniem, lai gan runāju ar viņiem angļu valodā. Bērni izrāda patiesu centību un vēlmi saprasties. Viņi to var darīt ne tikai, izmantojot valodu, bet arī kustības. Turklāt vienmēr līdzās ir kāds, kurš runā vai saprot angliki. Dažkārt palīdz Dana, kura pārtulko krieviski, jo daudzi bērni saprot šo valodu.

Kādi ir Jūsu nākotnes plāni pēc tam, kad atgriezīsiet mājās?

LAURA: -Pagaidām neesmu neko plānojusi, bet gribētu turpināt strādāt ar bērniem. Man patīk darboties arī ar senioriem, taču priekšroku dodu bērniem. Es labprāt dotos strādāt brīvprātīgo darbu uz vēl kādu citu valsti vai arī atgrieztos Spānijā, lai turpinātu darbu skolā. Iespējams, atradīšu kādu citu interesantu nodarbi, pirms nostabilizējos Spānijā. Esmu nosūtījusi pieteikuma anketu uz Austrāliju, kur meklē angļu un spāņu valodas skolotājus. Iespējams, izdosies pastrādāt tur, lai gan iekļūt šinī programmā ir ļoti grūti. Tomēr zinu, ka beigās noteikti dzīvošu Spānijā.

DANA: -Būsim šeit līdz augustam, un pagaidām neesmu domājusi, ko darišu turpmāk. Tas šķiet tik tālu. Gribu vēl daudz ko pagūt izdarīt šeit, Latvijā. Vēlos realizēt vairākus nelielus projektus, bet tas pagaidām ir noslēpums. Šeit apgūstu daudz lietu, kas varbūt nav grandiozas, bet nākotnē man ļoti noderēs. Lai gan vēl nezinu, ko darišu, atgriezusies Ukrainā, noteikti gribu dalīties ar tautiešiem visā, ko esmu iemācījusies šeit, jo daudz kā no tā Ukrainā nav. Gribētos līdzīgus projektus realizēt arī savā valstī, piemēram, organizēt jaunatnes centrus ciemos. Šobrīd, dzīvojot četrās kultūrās – ukraiņu, krievu, latviešu un spāņu, gūstu daudz zināšanu, ko vēlāk varēšu izmantot.

Kā savu dzīvi iedomājaties pēc 10 gadiem?

LAURA: -Redzu sevi skolā, varbūt Spānijā vai citur. Nezinu. Varbūt man būs daudz bērnu. Tiešām nezinu.

Foto - no personīgā arhīva

Tālu prom no dzimtenes. Viskrasākās pārmaiņas, ierodoties Latvijā, piedzīvoja Laura (no labās), kurai šobrīd visvairāk pietrūkst Spānijas siltās saules. Savukārt Dana (no kreisās) neļūst īpašas atšķirības starp abām valstīm, jo Ukrainu un Latviju vieno kopīga pagātne.

Foto - I. Tušinska

Māca darināt grāmatzīmes. Nereti brīvprātīgās jaunietales palīdz nodarbināt bērnus pēc stundām, kamēr viņi gaida autobusu uz mājām. Rekovas vidusskolas skolniece, 10-gadīgā Santa Supjeva (priekšplānā), jau vairākas reizes piedalījies brīvprātīgo jauniešu vadītajās radošajās darbnīcās. Viņa ar prieku mācījas izgatavot neparastas papīra grāmatzīmes, kā arī darināt bites un cāļišus no kartona, ko ierādīja Dana un Laura. Arī valodu barjera netraucēja, jo Santa labi runā krieviski.

Foto - no personīgā arhīva

Palīdz pensionāriem. Eiropas brīvprātīgās savās zināšanas dalās ne tikai ar bērniem un jauniešiem, bet arī ar vecāka gadagājuma Viļakas novada iedzīvotājiem, piemēram, palīdzot viņiem apgūt datorzinības.

DANA: -Domāju, ka dzīvošu Ukrainā. Neredzu sevi citā valstī. Braukājot pa pasauli, daudz esmu redzējusi. Tādēļ gribas kaut ko mainīt arī Ukrainā, jo pagaidām dzīve tur nav viegla. Man pastāvīgi gribas to uzlabot. Droši vien pasaulē sakrātās zināšanas savākšu vienā lielā *maisā* un, atgriezusies dzimtenē, tās atdāvināšu cilvēkiem. Ceru, ka vismaz kaut kas no iecerētā izdosies.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Dravnieku sarunas par bitēm un ne tikai

Soli priekšā Eiropai

Balvos ciemojās Latvijas Biškopības biedrības valdes priekšsēdētājs ARMANDS KRAUZE. Sarunas tēma: aktualitātes biškopības jomā, produkcijas kvalitāte, nekaitīgums un intensīvās augkopības klātbūtne.

Joprojām aktualitāti nezaudē biškopju un intensīvās lauksaimniecības zemnieku savstarpējās saskarsmes un informētības jautājums. Vieni pārmet, ka lauksaimnieki nepareizi un bez brīdinājuma pielieto ķīmiskos līdzekļus, otri saka, ka viņiem nav informācijas par dravu izvietojumu, tāpēc nevar sazināties ar biškopjiem. A.Krauze atklāja, ka abu pušu labad varētu kalpot informācijas paplašināšana bloka kartēs, jo tehnoloģijas nemitīgi attīstās un dzīve iet uz priekšu. Tādēļ vērts iezīmēt arī dravu novietnes. Tad lauksaimnieki redzētu, kur viņu lauku tuvumā izvietotas bites, un, iespējams, šo informāciju ņemtu vērā, apsaimniekojot rapša vai citu sējumu platības ar augu aizsardzības ķīmiskajiem līdzekļiem. A.Krauze atklāja, ka, publicējot šo informāciju, nav vēlmes, lai to varētu redzēt jebkurš interneta lietotājs, kā, piemēram, tas notiek Igaunijā.

Cik tālu viņas lido?

Biškopju sarunās radās jautājums, cik tālu lido bites, lai ievāktu nektāru? Par produktīvu lidojumu uzskata divu kilometru attālumu. Zinātnieku konstatētais tālākais darba bites lidojums bijis pat 13,8 kilometri. Pētījuma dati apliecina, ka 50% bišu aizlido līdz 7 kilometriem tālu. Jāņem vērā, ka bites gan tālu aizlido, taču vienlaikus arī patērē daudz vairāk enerģijas, nekā atnes labumu uz stropu. Tādēļ biškopjiem der aizdomāties zinot, piemēram, situāciju, ka piecu kilometru attālumā atrodas rapšu lauks. Kā skaidroja valdes priekšsēdētājs: "Stropā šajā gadījumā, protams, neizbēgami nonāks rapša medus. Taču bites lidošanai iztērēs daudz enerģijas, viņas būs patērējušas stropa medu, teiksim, labu pavasara ienesuma medu, un līdz ar to mainīsies viss medus sastāvs, un tas var nepatikt dravniekam."

Galvenais arguments – normu līmenis

Medus ir augu nektāra apvienojums ar bišu fermentiem, unikāls un neatkarīgs produkts. Atkarībā, no kādiem augiem bites to ievākušas, mainās gan medus krāsa, gan smarža, gan garša. Medus nāk no dabas, ne velti to uzskata par universālu produktu. Taču vienlaikus svarīgs arī jautājums par tā atbilstību kvalitātes kritērijiem. Jāņem vērā, ka katrā valstī un reģionā medus būs citāds, taču prasības tā kvalitātei Eiropas Savienībā ir vienādas. Latvijā, piemēram, lielākoties ievāc dažādu ziedu medu, un katrā partijā tas ir atšķirīgs. A.Krauze pastāstīja par analīžu rezultātiem, kad medus kvalitāte un dažādu atliekvielu klātbūtne tajā pārbaudīta dažādās ārvalstu laboratorijās. Pārbaudu tehnoloģijas aizvien mainās, palielinās izmeklējamu vielu skaits, taču patērētājiem jāsamierinās ar galveno argumentu, kas izriet no šīm pārbaudēm. Proti, ja analizēs nav pārsniegtas vielu klātbūtnes maksimāli pieļaujamās normas, tad uzskata, ka lauksaimnieciskajā ražošanā un visā pārtikas industrijā viss ir kārtībā. Un par pārējo runāt nav vērts. A.Krauze uzsēva: "Latvijas produkcija ir soli priekšā pārējās Eiropas valstu ražojumiem, jo mūsējie izmanto mazāk intensīvas ražošanas tehnoloģijas, līdz ar to mazāk pielieto arī ķīmisko vielu piedevas."

Pirmo reizi bišu produkcijas kvalitāti pārbaudei uz Vācijas nosūtīja 2001.gadā, un tolaik laboratorija noteica deviņu aktīvo vielu klātbūtni. Pēc pāris gadiem laboratorija analizēja jau 11 vielu klātbūtni, pēc tam bija jau divdesmit vielu rādītāji. A.Krauze stāsta: "Sapratām, ka mūsu medus ir ļoti labs un tīrs, tāpēc vairākus gadus ieturējām pauzi analīžu veikšanā. 2014.gadā vācu laboratorija jau pārbaudīja 131 aktīvo vielu. Pērnā bija 600 aktīvās vielas. Tas ir iemesls, kāpēc arvien vairāk kaut ko atrod. Mums tas svarīgi saistībā ar eksportu. Jo vairāk palielinās medus eksporta apjomi, jo vairāk jāreķinās ar šo analīžu rezultātiem. Bez tam arī pašiem jābūt pārliecinātiem, cik kvalitatīva ir mūsu produkcija."

Mazgājiet augļus un ēdiet prātīgi

Runājot par konvencionālo lauksaimniecību, kas uz vidi atstāj visintensīvāko ķīmiska rakstura ietekmi, svarīgi atzīmēt nupat klajā nākušo faktu, ka Eiropas Savienības dalībvalstis

Biškopju seminārs Balvos. Cita starpā bitenieki kā nopietnu problēmu apsprieda arī laču pēdējos gados nodarītos postījumus. Stāstīja par lieliem dravu iznīcināšanas gadījumiem, kur lācis izsvaidījis stropus pilnībā. Latvijā lāčus šaut ir aizliegts, tādēļ biškopji varētu pretendēt uz pienācīgas kompensācijas saņemšanu šādu postījumu gadījumos.

tomēr atbalstījušas Eiropas Komisijas ierosinājumu vēl uz pieciem gadiem pagarināt herbicīda glifosāta izmantošanas atļauju, lai arī joprojām pastāv bažas par šīs vielas kancerogenitāti. Glifosāts ir visvairāk lietotā herbicīdu aktīvā viela pasaulē, ko satur ceturtā daļa no visiem izmantotajiem herbicīdiem, arī populārais 'raundaps'. Glifosāts ir plaša spektra nezāļu iznīcinātājs, kas iedarbojas uz augu, tāpēc tas nokalst pāris dienu laikā. Domstarpības par glifosāta izmantošanu ES pastāv kopš 2016.gada jūnija, kad beidzās iepriekšējā 15 gadus ilgā izmantošanas atļauja un tika piešķirts 18 mēnešu ilgs pagarinājums, kas beidzas 15.decembrī.

Pēc tam, kad Vācija atsauc savus iebildumus un bija gatava balsot 'par', Eiropas Komisijas ierosinājumu pagarināt izmantošanas atļauju atbalstīja 18 no 28 ES dalībvalstīm. 'Par' nobalsoja arī Latvija. Pret balsoja 9 valstis, tostarp Francija, viena valsts no balsošanas atturējās.

Tuvojas Ziemassvētki, un tas parasti ir citrusaugļu pastiprinātas pirkšanas un lietošanas laiks. Tādēļ Armands Krauze rosināja atcerēties, ka mandarīni, apelsīni un arī citi augļi, pirms tie nonāk veikalos, ir apstrādāti ar fungicīdiem, lai nebojātos transportēšanas laikā. Turklāt šajos ķīmiskajos līdzekļos ir vairākas darbīgās vielas. Tādēļ pirms šo augļu lietošanas patērētājiem nav citas iespējas, kā tos ļoti rūpīgi nomazgāt.

Kā vērtējat aizvadīto dravas sezonu?

SKAIDRĪTE KAŠA TIĻA: - Šogad mums klājās ļoti smagi dažādu apstākļu dēļ. Dravniecību, protams, ietekmēja trakās lietavas. Taču viena labā nedēļa, kad nelija, deva patiešām dānu ienesumu. Varu teikt, ka, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, medus kopumā bija vairāk. Krēņķus sagādā liekais mitrums, kas tagad valda stropos, kā arī divkājainie zagļi, kas iet un posta medus rāmišus. Iepriekš pati dravā negāju, taču šosezon biju spiesta iemācīties darboties ar bitēm, lai šo nozari nepazaudētu. Sev par brīnumu neesmu arī vairs tik alergiska, kā tas bija pirms tam. Mums ir 130 saimes. Manā vērtējumā, medus kvalitāte ir apmierinoša, taču to izteikti ietekmē arī laika apstākļi. Runā, ka Latvijā pastiprināti ievēd medu no Ukrainas.

JURIS ŠAICĀNS Viļakā: - Salīdzinot ar iepriekšējo vasaru, šogad medus tomēr ir vairāk. Pāris labajās nedēļās bitītes čakli pastrādāja. Kvalitāti man grūti vērtēt, to pa istam var noteikt tikai laboratorijas analizēs. Bet cilvēkiem katram ir sava garša

Kas ir ziemas miera periods?

Skaidro pazīstamais biškopis JURIS ŠTEISELIS: -Miera periods biškopībā sākas rudenī, iestājoties vēsākam laikam, kad bites veido kamolu un pārtrauc perošanu. Taču atsevišķas saimes perus var turpināt audzēt ļoti ilgi - līdz pat Ziemassvētkiem, ja nav iestājies pastāvīgs sals. Ziemošanas sākumā bišu saimes var atstāt daļēji nenosegtas - vēsums veicinās perošanas pārtraukšanu. Latvijā ziemas miera periods ilgst 6-7 mēnešus – no oktobra sākuma līdz marta vai aprīļa beigām.

Dažkārt jautā, kā ziemošanu ietekmē vēji? Protams, biškopim saimju apskate sokas labāk, ja stropi novietoti aizvējā. Vējš dravā ziemošanas laikā ir vairāk nepatīkams biškopim nekā bitēm. Taču nedrīkst savas sajūtas attiecināt uz bišu saimju sajūtām. Vējš ir neizbēgama dabas parādība. Ja vien tas nerauj stropiem nost jumtiņus un neapgāž arī pašus stropus, bitēm, kas atrodas stropā, tas traucē visai maz. Protams, daudz kas atkarīgs no stropu konstrukcijas, no tā, kā dravnieks sagatavojies ziemai.

Biškopības biedrības valdes priekšsēdētājs. Armands Krauze, ciemojoties Balvos, dalījās specifiskās dravniecības jomas darba gudrībās un atbildēja uz mūspuses biškopju jautājumiem.

izjūta. Vieniem nepatīk rapša medus, citiem garšo pavasara ienesums, vēl kādam vajag tikai ziedu medu. Manas saimes atrodas Krievijas pierobežā. Tur nav rapša lauku, tikai graudaugu platības. Man nav bijis problēmu ar bitēm ķīmijas pielietojuma dēļ. Ne jau stropu skaits biškopim ir noteicošais, bet gan tas, cik spēcīgas ir saimes, cik produktīvi tās strādā. Pats ar bitēm nodarbojos hobijs pēc.

Lauku skolotāja

Ar skolu un matemātiku saistīts mūžs

Latvijas Republikas valsts svētku proklamēšanas pasākumā Baltinavas vidusskolas skolotāja ANITA KEIŠA saņēma Baltinavas novada domes Atzinības rakstu par ilggadīgu un kvalitatīvu pedagoģisko darbu un sakarā ar dzīves jubileju.

Iesniegumā par Atzinības raksta pasniegšanu Baltinavas vidusskolas direktors Imants Slišāns rakstīja: "A.Keiša ir matemātikas skolotāja, kuras darbu raksturo profesionalitāte, kompetence un kvalitāte. Gadu no gada skolotāja kvalitatīvi veic ne tikai ikdienas mācību darbu, bet arī veiksmīgi sagatavo skolēnus starpnovadu un Latgales reģiona matemātikas olimpiādēm un eksāmeņiem. 2015.gadā Baltinavas vidusskola saņēma Draudzīgā aicinājuma fonda balvu (Skolu reitingā pēc Centralizēto eksāmenu (CE) rezultātiem Baltinavas vidusskola ir labāko skolu skaitā valstī. Matemātikas eksāmenā Baltinavas vidusskolai ir labākais rezultāts valstī lauku skolu grupā). Skolotāja Anita Keiša savulaik devusi lielu ieguldījumu, skolai pārejot uz elektronisko sistēmu "e-klase", arī tagad nodrošina kvalitatīvu un precīzu "e-klases" darbību. Skolotāja dzīvē izvadījusi četras audzināmās klases. A.Keišas pedagoģiskā darba profesionalitāti atziniģi novērtē gan kolēģi, gan absolventi."

Cik ilgi jau strādājat skolā?

-Baltinavas vidusskolā sāku strādāt tūlīt pēc Liepājas Pedagoģiskā institūta beigšanas 1974.gadā. Baltinavas vidusskola ir mana pirmā un vienīgā darbavieta. Visus šos gadus esmu matemātikas skolotāja. Matemātiku esmu mācījusi dažādām klasēm (5. – 12). Šajā mācību gadā to mācu 8.- 12.klasei. Kādu brīdi biju arī informātikas skolotāja. Kad sākās pārmaiņas un skolā ieviesa informātiku, pabeidzu kursus un kādu laiku to mācīju.

Valda pieņēmums, ka meitenēm matemātika nepatīk. No kurienes Jums matemātiskais gēns?

-Nezinu gan. Kā jau visi bērni, arī es bērniņā ar draudzenēm spēlēju veikalā, mums bija sava nauda. Tāpat spēlējām skolu, uzdevām mājas darbus un otrā dienā it kā uzdotu atprasījām. Matemātika man padevās arī skolā, piedalījās olimpiādēs. Man bija labas matemātikas skolotājas - pirmā skolotāja un audzinātāja Mērija Rezgale un vēlāk teicamniece izglītības darbā skolotāja Anna Barkāne. Pēc vidusskolas beigšanas iestājos studēt Liepājas Pedagoģiskajā institūtā, kur bija Matemātikas fakultāte. Tanī gadā, kad stājos institūtā, māsa to pabeidza. Viņa mani arī turp aizveda. Ja nebūtu izvēlējusies Liepāju, noteikti būtu stājusies kādā citā augstskolā, kur arī bija Matemātikas fakultāte. Starp citu, vidusskolā man padevās diezgan daudz priekšmetu. Patika sportot. Kad atnācu strādāt uz Baltinavas vidusskolu, pāris gadus vadīju arī sporta stundas meitenēm, jo toreiz vēl bija paralēlklases. Sporta stundas zēniem un meitenēm notika atsevišķi. Zēniem tās vadīja Henriks Logins-Slišāns, bet es – meitenēm. Pati arī esmu spēlējusi volejbolu gan vidusskolā, gan augstskolā.

Ieminējaties, ka toreiz skolā vēl bija paralēlklases, pat vidusskolā. Kur tās pazuda?

-Arī tajos laikos tie, kuri pabeidza vidusskolu, stājās augstskolās. Aizgāja mācīties, bet atgriezās ne īpaši daudz. Galvenokārt atgriezās strādāt jaunie skolotāji. Pēc augstskolas beigšanas darbā uz padomju saimniecību nosūtīja jaunos lauksaimniecības speciālistus, bet daudzi no viņiem nebija

Ne tikai skolotāja, bet arī audzinātāja. Savulaik Anita Keiša bija audzēkne citām skolotājām Baltinavas vidusskolā. Arī pati dzīvē izvadījusi vairākas absolventu paaudzes. "Kad skolēni pirmoreiz sarodas klasē, visi ir vēl tādi bikli. Bet vēlāk sadraudzējas, pat ļoti sadraudzējas. Rīko dažādus pasākumus. Un vēlāk, pēc skolas beigšanas, ierodas salidojumos," secina pedagoģe.

vietējie. Atgriezies dzimtajā pusē nebija prestiži, pastāvēja arī sadale. Baltinavieši izklīda pa visu Latviju, jo visur bija darbs. Tagad brauc projām, jo nav darba.

Iespējams, ka, studējot eksaktās zinātnes, tagad darbu atrast tomēr ir vieglāk?

-Nesen vidusskolas direktoram bija pētījums, cik absolventu uz kuru augstskolu aizgājuši studēt pēdējo piecu gadu laikā. Lielākais absolventu skaits procentuāli pēdējos piecos gados izvēlējusies studijas Latvijas Universitātē, Latvijas Lauksaimniecības universitātē, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā, Rīgas Tehniskajā universitātē, kā arī mācības Robežsardzes koledžā. Cik man zināms, manas audzināmās klases skolēni, kuri studējuši eksaktās zinātnes, darbu ir atraduši tepat Latvijā. Uz ārzemēm aizbrauc vienīgi kāds, kuru varbūt neapmierina atalgojums.

Gadiem ejot, matemātikas mācīšanās taču nekas nemainās?! Kā smeļies: reizini vai kopā lieci, divreiz divi iznāk pieci.

-Mācāmais saturs nemainās. Arī nākotnē tāpat aprēķinās laukumu, tilpumu, būs jārisina trigonometriskie, eksponentvienādojumi. Taču nākamais izglītības standarts būs balstīts, mācīties izmantojot kompetences. Tas ir, mācāmo vielu vairāk saistīt ar reālo dzīvi, mācīt skolēniem sadarboties, strādāt ko-

mandā, uzņemties atbildību. To, ko mācāmajās stundās, parādīt, kā izmantojam reālajā dzīvē. Vēl neesam jauno metodi pamēģinājuši, bet savulaik tā skolēnus interesēja, kad bija āra praktiskie darbi, piemēram, soļa garuma noteikšana dabā, skolas augstuma aprēķināšana, leņķu lielumu noteikšana, dabā līdzīgo trīsstūru atrašana un aprēķināšana. Tas varbūt labāk paliks atmiņā nekā tikai formulas. Ne jau visiem matemātika padodas, taču kopīgiem spēkiem nepieciešamo cenšamies apgūt. Vidusskolu beidzot, matemātikā ir centralizētais eksāmens, arī beidzot 9.klasi, tad vēl ir valsts pārbaudes darbs 6.klasē.

Kā vērtējat jezgu, kas sacelta ap izglītības reformu?

-Ir nepatīkami, ka tas viss tiek pasniegts tā, it kā tās lauku vidusskolas jau slēdz. Arī sabiedrība to tā uztver, - ā, nebūs skolas! Arī izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis pateica, - nekas oficiāli nav izlemts, apstiprināts. Teorētiski tā var būt! Bet nekur nav teikts, ka bērni un viņu vecāki obligāti izvēlēties citu tuvāko vidusskolu. Pagaidām skolēnu skaits Baltinavas vidusskolā ir ar plus zīmi.

Kādu profesiju izvēlējusies Jūsu bērni?

-Man ir viena meita, viņa beigusi Rīgas Tehnisko universitāti, Ekonomikas fakultāti. Ir izveidojusi savu firmu un sniedz grāmatvedības pakalpojumus. Man ir divi mazbērni.

Izzinošās nodarbības

"Es tehnoloģiju laikmetā!"

"TehnoBuss" Baltinavā. Baltinavas vidusskolas 7.-12.klašu skolēni apmeklēja mobilo demonstrāciju laboratoriju "TehnoBuss". Izzinošo nodarbību mērķis ir interaktīvā veidā iepazīstināt skolēnus ar inženierzinātņu jomas profesijām, modernajām tehnoloģijām, izglītības un karjeras iespējām šajā jomā, lai rosinātu jauniešu interesi par inženierzinātnēm. Ar "TehnoBusu" vēl iepazīnās Balvu pamatskolas, Stacijas pamatskolas un Viksnas filiāles, Tilžas, Bērziņpils vidusskolu un Krišjāņu filiāles skolēni. Kopā ar grupu skolēnu (18 skolēni) no 8. līdz 12.klasei "TehnoBusu"

Baltinavā apmeklēja arī Tilžas vidusskolas skolēni kopā ar fizikas un matemātikas skolotāju Maldrū Strupku. Divu speciālistu vadībā, kuri apkalpoja "TehnoBusu", skolēni varēja izmēģināt metāla metināšanu, no stieples izveidojot sava vārda vai uzvārda pirmo burtu, aplūkot, kā darbojas 3D printeris, metāla frēze, virpa - metāla apstrādes darba galds. Skolēni uzdeva daudz jautājumu. Kāda meitene no vidusskolas 12.klases interesējās par mašīnbūves rūpniecību, ko, iespējams, varētu izvēlēties, skolu beidzot. Bija iespēja iepazīt arī citas ar metālapstrādi saistītas tehnoloģijas, robotus. Skolēni, kuri apmeklēja "TehnoBusu", saņēma arī bukletus par dažādām profesijām. Lai noirētu autobusu vienas skolas vajadzībām, nepieciešamas prāvas naudas summas. Tagad apkārtējo skolām atlika tikai iegādāties degvielu, lai nokļūtu divās pasākuma norises vietās - Balvu pamatskolā un Baltinavas vidusskolā.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Jaundzimušie

Pirmo dēlu nosauc par Sebastianu. 27.novembrī pulksten 6.53 piedzima puika. Svars - 2,845kg, garums 49cm. Puisēna vecākiem Kristīnei Skalovai un Jānim Pāvulēnam no Gulbenes šis ir pirmais bērniņš. Jaunie vecāki stāsta, ka sākumā abi sapņoja par meitiņu, taču jau pirmajā ultrasonogrāfijas pārbaudē daktere paziņoja, ka tas būs puika. "Tiesa gan, pirmo reizi daktere par visiem 100% nebija pārliecināta. Taču nākamajā ultrasonogrāfijā viņa jau ar pārliecību pateica, ka nav kļūdušies - mēs patiešām gaidījām puiku. Sākumā Jānis par šo ziņu mazliet saskuma, jo viņam jau ir 3 brāļi un māsa, bet pagājušonedēļ piedzima arī otra māsiņa. Taču arī par dēlu, protams, viņš priecājas," stāsta Kristīne. Kad kļuva zināms gaidāmā bērniņa dzimums, atlika izvēlēties piemērotāko vārda variantu. Kristīne un Jānis rūpīgi izšķīrtīja vārda dienu kalendāru un izrakstīja vārdus, kuri katram patik visvairāk. Pēc tam salīdzināja savus sarakstus. "Beigās izrādījās, ka abiem sakrīt pa vienam meiteņu un vienam zēnu vārdam. Tā kā abiem sarakstā bija

vārds Sebastians, dēlam izvēlējamies to, savukārt, ja mums kādreiz piedzims meitiņa, arī viņai vārds vairs nebūs jādodomā. Sauksim par Stefāniju," teic jaunā māmiņa. Savukārt Jānis atklāj, ka dēlam bija jānāk pasaulē tikai ap 7.decembri, bet viņš acimredzot nolēma mazliet pasteigties. "Tagad mums novembrī būs tik daudz svētku! Valsts svētki, 28.novembrī dzimšanas diena manai mammai, novembra vidū jubileju svinēs nupat dzimusi jaunākā māsiņa. Savukārt vissvarīgākie svētki, protams, būs Sebastiana dzimšanas diena 27.novembrī," stāsta jaunais tētis no Gulbenes.

Vēl dzimuši:

7.novembrī pulksten 22.35 piedzima puika. Svars - 3,870kg, garums 55cm. Puisēna mamma Karina Romanova dzīvo Viļakas novada Šķilbēnu pagastā.

8.novembrī pulksten 13.04 piedzima meitenīte. Svars - 3,970kg, garums 55cm. Meitenītes mamma Elita Pavlova dzīvo Ludzas novadā.

13.novembrī pulksten 19.12 piedzima meitenīte. Svars - 4,215kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Maruta Kalneja dzīvo Rugāju novada Lazdukalna pagastā.

14.novembrī pulksten 5.15 piedzima meitenīte. Svars - 3,565kg, garums 52cm. Meitenītes mamma Inita Ozola dzīvo Alūksnes novada Zeltiņu pagastā.

14.novembrī pulksten 17.58 piedzima meitenīte. Svars - 3,160kg, garums 51cm. Meitenītes mamma Līga Nikolajeva dzīvo Balvu novada Briežuciema pagastā.

14.novembrī pulksten 21.52 piedzima puika. Svars - 3,225kg, garums 52cm. Puisēna mamma Ilze Jaundžeikare dzīvo Balvos.

16.novembrī pulksten 13.25 piedzima puika. Svars - 4,330kg, garums 61cm. Puisēna mamma Santa Gribruška dzīvo Riebiņu novada Galēnu pagastā.

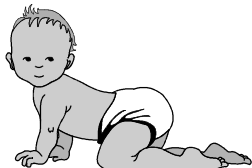
18.novembrī pulksten 12.22 piedzima meitenīte. Svars - 3,390kg, garums 52cm. Meitenītes mamma Vita Timofejeva dzīvo Alūksnē.

19.novembrī pulksten 11.51 piedzima meitenīte. Svars - 2,920kg, garums 51cm. Meitenītes mamma Guna Sutugova dzīvo Balvu novada Balvu pagastā.

19.novembrī pulksten 7.18 piedzima puika. Svars - 3,185kg, garums 54cm. Puisēna mamma Tatjana Lomakina dzīvo Balvos.

Novembrī

Reģistrēti jaundzimušie

RUGĀJU NOVADĀ Rugāju pagastā

Gustavs Feldmanis (dzimis 27.oktobrī)

Lazdukalna pagastā

Ketrīna Kalnēja (dzimusi 13.novembrī)

VIĻAKAS NOVADĀ

Šķilbēnu pagastā

Ivo Romanovs (dzimis 7.novembrī)

Viļakas pilsētā

Selīna Ventniece (dzimusi 3.novembrī)

BALVU NOVADĀ

Balvu pagastā

Agnese Sutugova (dzimusi 19.novembrī)

Bērzkalnes pagastā

Gabriels Melnācis (dzimis 16.novembrī)

Briežuciema pagastā

Ralfs Supe (dzimis 1.novembrī)

Jana Logina (dzimusi 14.novembrī)

Balvu pilsētā

Rihards Supe (dzimis 1.novembrī)

Armands Kukučs (dzimis 5.novembrī)

Gvido Noviks (dzimis 7.novembrī)

Artūrs Jaundžeikars (dzimis 14.novembrī)

Artūrs Lomakins (dzimis 20.novembrī)

Stefānija Keiša (dzimusi 25.novembrī)

Reģistrētas laulības

Balvu Romas katoļu baznīcā
Aiga Mača un Dainis Keiselis

Rugāju novada Dzimtsarakstu nodaļā
Māra Kokoreviča un Mārtiņš Bērziņš

Reģistrēti mirušie

BALTINAVAS NOVADĀ

Jana Jefimova (1995.g.)

Jāzeps Kašs (1941.g.)

RUGĀJU NOVADĀ

Rugāju pagastā

Genovefa Šustova (1928.g.)

Marcijanna Auziņa (1932.g.)

Lazdukalna pagastā

Anna Būdniece (1938.g.)

Marcijana Masa (1925.g.)

VIĻAKAS NOVADĀ

Kupravas pagastā

Raimonds Vrubļevskis (1971.g.)

Medņevas pagastā

Marijana Babāne (1923.g.)

Susāju pagastā

Avels Bērziņš (1948.g.)

Šķilbēnu pagastā

Staņislavs Bukšs (1931.g.)

Otilija Supe (1941.g.)

Jāzeps Pužulis (1929.g.)

Lazdulejas pagastā

Leontīna Bukša (1934.g.)

Ivans Petrovs (1942.g.)

Tilžas pagastā

Arvīds Grīns (1926.g.)

Vectilžas pagastā

Jefrosinija Rumjanceva (1936.g.)

Vera Trahnova (1950.g.)

Viksnas pagastā

Skaidra Briede (1928.g.)

Balvu pilsētā

Arnolds Andrukels (1941.g.)

Veneranda Circene (1937.g.)

Sofija Dankeviča (1921.g.)

Edvīns Gravāns (1974.g.)

Lauma Jasinska (1933.g.)

Marija Pulkstene (1943.g.)

Pēteris Rūņš (1943.g.)

Osvalds Sebris (1934.g.)

Janīna Vanaga (1941.g.)

Elfrīda Jauniņa (1936.g.)

Eduards Siņavskis (1943.g.)

Evgenijs Baranovskis (1929.g.)

Broņislava Vilne (1923.g.)

Laikraksts "Vaduguns" sadarbībā ar SIA "Senda Dz" reizi mēnesī lasītājiem piedāvā dažādas receptes – vienkāršas un sarežģītas.

Ātra un garda maltīte japāņu stilā

Balvu Valsts ģimnāzijas 11.klases audzēknes ARTAS SMIRNOVAS ikdienu ir ļoti noslogota no rīta līdz vēlam vakaram. Tomēr brīvajos brīžos viņu nereti var sastapt virtuvē, gatavojot gardu maltīti. Jaunietei ļoti patīk šī nodarbe un lieliski padodas visdažādākie gaļas ēdieni, tomēr viens no iemīļotākajiem ir no tālās austrumu zemes Japānas aizgūtie suši.

Suši gatavot Artu iemācīja mamma, bet pēdējā laikā ar tiem ģimēni visbiežāk iepriecina tieši Arta. Šo gardo austrumzemes uzskodu iecienījusi visa ģimene, izņemot Artas tēti, kurš dod priekšroku ierastākiem latviešu ēdieniem. Turklāt suši pagatavošana neprasa pārāk daudz laika. Tas jaunietei ir būtiski, jo viņas ikdienu ir diezgan saspringta. Pirms dažiem gadiem absolvējusi Balvu Mūzikas skolas vijoles klasi un apgūvusi arī basģitāras spēli, Arta sadala brīvo laiku starp orķestra un jauktā kora "Mirkliis" mēģinājumiem, kā arī Balvu Bērnu un jauniešu centra aktivitātēm. Šogad Artas pienākumu sarakstu papildinājuši arī autoskolas nodarbību apmeklējumi. Taču galvenais viņas pienākums joprojām ir zinību apguve, jo savu nākotni jaunieta nolēmusi saistīt ar medicīnu, apgūstot fizioterapeita profesiju.

Uzklāj rīsus. Vispirms speciālos suši rīsus ieber katliņā ar aukstu ūdeni un liek vārīties uz 20 minūtēm. Pēc garšas pievieno tiem suši etiķi un atdzesē. Uz speciāla suši rullēšanai domāta niedru paklājiņa liek jūras aļģu lapu un vienmērīgā slānī klāj uz tās rīsus, atstājot nelielu atstarpi no lapas malām. Augšējo lapas malu nedaudz samitrina ar ūdeni, lai tā labāk salīp rullējot.

Uzliek sieru. Uz rīsiem plānā kārtā uzsmērē svaigo sieru. Var izmantot jebkuru, piemēram, "Filadelfija" vai citu.

Liek pārējās sastāvdaļas. Tuvāk lapas centram uz rīsiem un svaigā siera liek strēmelēs sagrieztus gurķus un papriku.

Cienā draudzeni. Šo japāņu uzskodu jaunieta gatavo bieži, nereti uzaicinot nobaudīt maltīti arī savu draudzeni Montu Ripu (no kreisās), kurai arī garšo suši. Monta neslēpj, ka arī pati labprāt kādreiz tos pagatavotu, bet līdz šim aizņemties dēļ tas nav izdevies.

Pēdējā sastāvdaļa. Šoreiz Arta izmanto divu veidu jūras veltes. Vienā porcijā suši viņa liek lasi, otrā – krabju nūjiņas. Jaunieta neiesaka abus šo produktus likt kopā. Viņa stāsta, ka suši pildījums var būt ļoti dažāds, un katrs var piemeklēt produktus, kas garšo vislabāk. Viņa dod priekšroku tieši lasim un krabju nūjiņām.

Nepieciešamie produkti:

- Auksti kūpināts lasis
- Krabju nūjiņas
- Saldā paprika
- Svaigs gurķis
- Speciālie suši rīsi
- Jebkurš svaigais siers
- Suši etiķis
- Žāvētu jūras aļģu lapas
- Speciāls paklājiņš suši rullēšanai
- Sojas mērce

Sarullē. Kad visas sastāvdaļas uzliktas, ņem aiz paklājiņa malas un sarullē suši tā, lai iznāk apaļa *desiņa*. Veicot šo darbību, svarīgi masu stingri saspiest, lai jūras aļģu lapas malas kārtīgi pielīp.

Viss gatavs. Kad *desiņa* sarullēta, to sagriež ar ļoti asu nazi nelielos gabaliņos. Ass nazis ir ļoti svarīgs, lai griežot suši neizjūk.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Jaunākie žurnālu numuri

Una

Ilona Balode-Ūdre: "Es nejūtos kā cietēja, jo uzskatu, ka man ir ļoti daudz dots."

Viktors Runtulis: "Virieši ir puikas līdz mūža galam, katram vīrietim iekšā sēž mazs puika."

Inese Fecere-Antipina. Brīnumaina sievietē. Brīnumains stāsts.

Mēneša personība. Ieva Kerēvica.

Leģendas. Dzimuši Ziemassvētkos.

Precētu meiteņu stāstiņi. Sievišķīgā atdzimšana.

Stils. Iedvesma svētku tērpiem.

Modes ziņas. Aktuāli jaunumi.

Skaistums. Āda ziemas apskāvienos.

Sievietei pārļu vecumā. Pārmaiņu laiks.

Svētkos. Mēs Tev dāvinām.

Bez tā neiztikt. *Must have* decembrim.

Dāvanas. *Made in Latvia*.

Ceļojums. Uz Berlīni pēc Ziemassvētkiem.

Mēneša gardums. Garšīgam svētku galdam.

Ilustrētā Pasaules Vēsture

Vēstures aculiecinieks: Valkā ieliek pamatakmeni neatkarīgai Latvijai. *Pēc lielinieku apvērsuma Krievijā latviešu pilsoniskie spēki saprot, ka prasības pēc plašām pašnoteikšanās tiesībām var tikt izmestas mēslainē, ja viņi nerīkosies nekavējoties.* 1917. gada 17. (30.) novembrī Valkā lielākās latviešu politiskās partijas un sabiedriskās organizācijas nodibina Latviešu pagaidu Nacionālo padomi - pirmo latviešu pārstāvības orgānu, kas tiesīgs runāt visas tautas vārdā. Tās dibināšanu un valdes sēdes savās piezīmēs spilgti apraksta politiķis Kristaps Bahmanis, kolorīti atainojot laikmetu.

Somi ceļā uz neatkarīgu valsti. Somijas ceļā uz neatkarīgu valsti vēsturnieki parasti min divus nozīmīgus gadskaitļus. Viens ir 1917. gada 6. decembris, kad parlaments pasludina neatkarību. Taču ir arī otrs - simt gadu agrāks notikums. 1809. gadā Somija kļūst par autonomu lielkņazisti Krievijas impērijas sastāvā, un somi pamanās izveidot savu valsti valstī, kas citām lielās impērijas daļām nav lemts.

Čingishans iekaro Pekinu. Kad varenā Čingishana armija Ziemeļķīnā sasniedz Dzjiņu impērijas galvaspilsētu Džundu, mūsdienu Pekinu, to sagaida iespaidīgi nocietinājumi. Prasmīgie stepju karotāji ar ātrajiem zirgiem, lokiem un bultām tos nespēj pārvarēt. Lai iekarotu pilsētu, mongoļi apgūst jaunu kara taktiku.

Uzbrukums Kaukāzam: Hitlers mēģina atņemt Staļinam naftas laukus. 1942. gada vasarā Trešā reihe bruņotie spēki ir ielauzušies dziļi Padomju Savienības teritorijā, bet tālāk netiek ne no vietas. Armijai katastrofāli trūkst degvielas.

Leģendas

Darbaļaužu Žanna D'Arka. Publikas nievāta un kaislīgi mīlēta, varas vajāta un pēc tam lolota, aktrise Inna Čurikova uz skatuves un lielā ekrāna pētījusi sievietes misiju sabiedrībā dažādos laikmetos.

Neprātīgā leitnanta Oliņa pučs. "Valmieras dēka", "visnozēlojamākais notikums", "fars", "ārpātīgs solis" - kā tik laikabiedri nesauca kuriozos un reizē dramatiskos notikumus, kas risinājās piesnigušajā Valmierā 1927. gada 21. janvāra agrā rītā.

Opija kari. Tā dēvētie opija kari ir viens no lielākajiem pazemojumu un neveiksmju periodiem Ķīnas pastāvēšanas vēsturē, kas pastarpināti noveda pie reiz tik varenās impērijas krišanas.

Pašu valsts - pašu kārtis. Latviešu tautas ticējumos kārtis ir velna izgudrojums, bet vai tāpēc mūsu priekšteči nespēja kārtis? Spēlēja, un kā vēl, turklāt radija paši savas kārtis, kādas citur pasaulē neatrast.

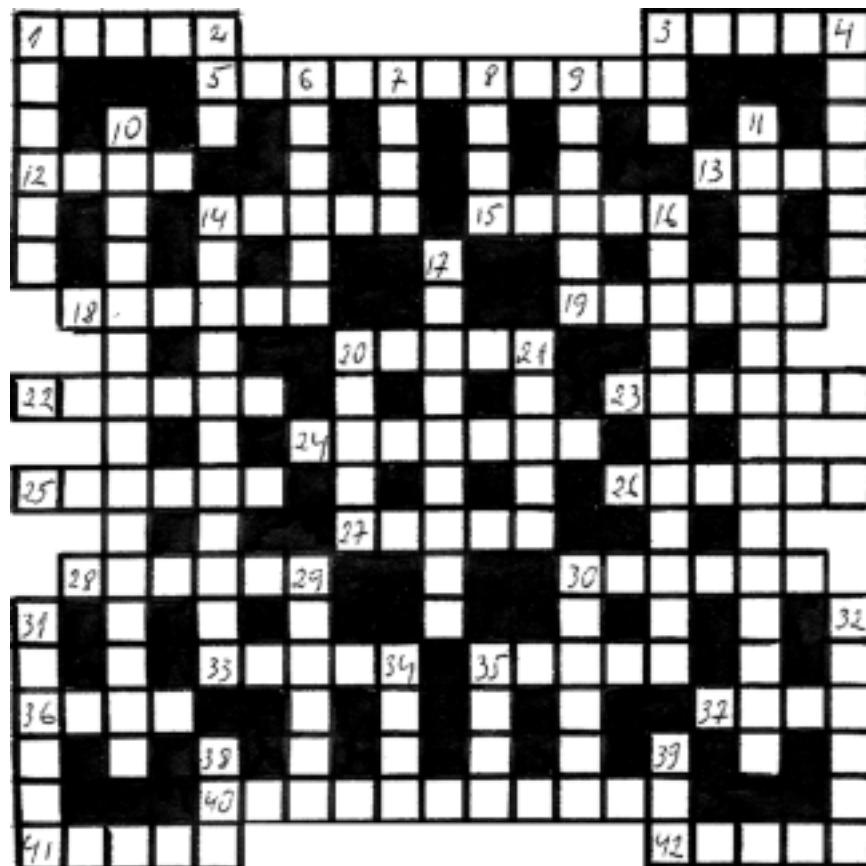
Militārais ģenijs Rommels. Vācu ģenerālis Ervins Rommels karoja apbrīnojami straujā tempā, tādējādi radot apjukumu pretinieku rindās. Viņš bija militārs fenomens ar izcilu karotāja talantu un spēju improvizēt.

Vēl lasiet par notikumiem, kas noveda pie skandalozākās fotogrāfijas Amerikas tiesu vēsturē, Armitstedu dzimtas pēdām Rīgā, vēderdejam rituālu un veselības nolūkā, Rembranta van Reina neveiksmēm investīciju jomā, visu iekārto Vidusjūras pērlī Rodas salu.

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu. Atbildes gaidām līdz 25. janvārim.

Sastādījis A. Levgovds

Novembra mīklu atrisināja:

A. Mičule, O. Zelča, B. Ķise (Tilža), L. Bukovska, A. Lukumietis, S. Vēvere, L. Baranovskis, I. Puļa, A. Kravalis, A. Kravale, I. Dzergača, L. Kivkucāne, L. Kivkucāns, D. Svarinskis, U. Pozņaks, M. Paidere, M. Pretice, Z. Pulča, J. Pošeika, S. Sirmā (Balvi), I. Homko (Medņeva), V. Dragune (Kuprava), D. Zelča (Krišjāņu pagasts), I. Svilāne (Lazdukalna pagasts), E. Leļeva (Kubulu pagasts), A. Vicupa (Vectilža).

Par novembra krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņem U. POZŅAKS no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Krustvārdu mīkla decembrī

Horizontāli: 1. Kopmītne trūcīgajiem studentiem viduslaikos. 3. Zelta ālanti. 5. Padomdevējs. 12. Nātrija hlorīds. 13. Kučiera sēdeklis. 14. Pārvadāšanai paredzētie priekšmeti, masa. 15. Ābolu vins. 18. Latviešu tautas dzejnieks (1865.-1929.). 19. Gatves. 20. I. Kālmāna operete. 22. Mutē redzamā zobu daļa. 23. Vācu domātājs, protestantisma dibinātājs (1483.-1546.). 24. Karaļdēls. 25. Jaukt (jēdzienus u.c., sarunval.). 26. Spēļu lapiņas. 27. Augstas personas pavadoņi. 28. Tapiņa kaut kā sastiprināšanai. 30. Brūnā lāča Ziemeļamerikas pasuga. 33. Apūdepošanas kanāls Vidusāzijā. 35. Kuģa karogs. 36. Latviešu komponists un mūzikas zinātnieks, dzimis 1919. gadā. 37. Lūgšanu nobeiguma vārds. 40. Sadusmoties. 41. Kūlenis gaisā. 42. Kleitas mugurpuses pagarinājums, kas slīd pa zemi.

Vertikāli: 1. Apģērba gabals. 2. Hidrotehniska būve. 3. Eskers. 4.

Velns. 6. Īpašas sistēmas revolveris. 7. Tērce, strauts. 8. Latviešu diriģents (1917.-1967.). 9. Latviešu rakstnieks, politisks darbinieks (1871.-1942.). 10. Katolicisma virziens. 11. Mūsdienu protestantisma virziens. 14. Kūku u.c. veikals. 16. Pirkšana un pārdošana, lai pelnītu no kursa cenu starpības. 17. Segtas nestuves Austrumu zemēs. 20. Liels ugunsurs. 21. Vēju dievs senindiešu mitoloģijā. 29. Latviešu gleznotājs (1887.-1975.). 30. Lauksaimniecības ražojumi. 31. Veids, stils, piegriezums. 32. Naudas vienība Irākā u.c. 34. Latviešu gleznotājs (1896.-1944.). 35. Ierīce silta gaisa plūsmas iegūšanai. 38. Treniņciņa boksa. 39. Uzņem barību.

Novembra mīklas atrisinājums

Horizontāli: 6. Fittings. 9. Korts. 10. Bolīt. 11. Raiss. 12. Metrika. 14. Iekavas. 18. Puse. 20. Cigaretēs. 21. Sabo. 25. Kārteris. 26. Alunāns. 27. Alnis. 28. Cilvēks. 30. Kamenes. 31. Jako. 33. Kartotēka. 34. TASS. 38. Paniņas. 41. Mocarts. 42. Plimo. 43. Pleds. 44. Laime. 45. Kreicis.

Vertikāli: 1. Tiāra. 2. Misis. 3. Agasi. 4. Fosets. 5. Ēters. 7. Bonas. 8. Līgava. 13. Klips. 15. Ezera. 16. Batālists. 17. Destilāts. 19. Urānija. 22. Bankets. 23. Secēt. 24. Hurma. 29. Skaņa. 30. Kakao. 32. Krauls. 35. Artums. 36. Tilde. 37. Rajas. 39. Spāre. 40. Piķis. 41. Moris.

Uzmanību!

Laikraksta "Vaduguns" redakcija meklē sadarbības partneri, kurš sastāda krustvārdu mīklas. Mob. tālr. 29360850, e-pasts: edgarsgabranovs@inbox.lv

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu - Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski - vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

iespaidīgi. Iesūtīja laikraksts "Malienas Ziņas" redaktore Sandra Apine no Alūksnes.

Lappusi sagatavoja E. Gabranovs

Informē VID

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusa maiņa

Saskaņā ar šobrīd joprojām vēl spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem šī gada 15.decembris ir tas datums, līdz kuram nodokļu maksātāji var vērsties VID, lai atteiktos vai pieteiktos mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusam.

Aicinām pieņemt lēmumu par mikrouzņēmuma nodokļa maksātāja statusa saglabāšanu vai atteikšanos no tā, izvērtējot likumdošanas izmaiņas, kas nākamgad stāsies spēkā.

Sākot ar 2018.gada 1.janvāri, maksimālais mikrouzņēmumu gada apgrozījums būs 40 000 eiro gadā. Likuma pārejas noteikumos paredzēti īpaši nosacījumi tiem nodokļu maksātājiem, kuru apgrozījums 2018. vai 2019.gadā nepārsniedz 52 000 eiro. 2018. un 2019.gadā šādi mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji ir tiesīgi nepiemērot 20% MUN likmi apgrozījuma ierobežojuma pārsniegumam virs 40 000 eiro, ja to apgrozījums 2017. vai 2016.gadā pārsniedza 40 000 eiro.

Izmaiņas arī paredz, ka turpmāk mikrouzņēmuma darbinieks varēs strādāt tikai vienā mikrouzņēmumā. Sākot ar 2018.gada 1.janvāri, VID vairs neregistrēs mikrouzņēmuma darbinieku kā darba ņēmēju mikrouzņēmumā, ja tas ir nodarbināts citā mikrouzņēmumā. Ja MUN maksātāja darbinieki, kuri 2017.gada 31.decembrī ir nodarbināti vairākos mikrouzņēmumos vienlaikus, šādā veidā tiks nodarbināti arī 2019.gadā, tad, aprēķinot mikrouzņēmumu nodokli, mikrouzņēmuma papildus aprēķinātajai 15% MUN likmei pieskaitīs divus procentpunktus par katru šādu darbinieku un ar 2020.gadu tas zaudēs MUN maksātāja statusu.

Pieteikumus var aizpildīt brīvā formā un nosūtīt VID pa pastu vai iesniegt VID elektroniskajā deklarēšanas sistēmā (EDS) kā nestrukturētu dokumentu. Esošajiem mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem, kuri arī nākamgad vēlas saglabāt šo statusu, pieteikums VID nav jāsniedz.

Plašāka informācija par izmaiņām mikrouzņēmumu nodokļa piemērošanā pieejama VID tīmekļa vietnē un VID informatīvajā materiālā. Jautājumu vai neskaidrību gadījumā aicinām zvanīt uz VID Nodokļu un muitas informatīvo tālruni 6712000, izvēloties pirmo tēmu "Nodokļi", konsultēties klātienē ikvienā VID klientu apkalpošanas centrā vai arī uzdot savu jautājumu VID mājaslapas sadaļā "Kontakti/Uzdot jautājumu VID".

Informē VUGD

Adventes laikā neaizmirst par drošību

Ir pienācis gada klusākais un mierpilnākais laiks, kad teju ikkatrā mājā, birojā vai veikalā uz galda tiek likts Adventes vainags ar svecītēm. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) statistika liecina, ka ik gadu šajā laikā tieši no bez uzraudzības atstātas iedegtas sveces izceļas vairāki ugunsgrēki. Sagaidot Pirmo adventes svētdienu, VUGD atgādina vairākus drošības padomus, lai no mazas svecītes neizceltos liels ugunsgrēks.

Pagājušajā gadā Adventes laikā ugunsdzēsēji glābēji dzēsa 19 ugunsgrēkus, kuri izcēlās degošas svecītes dēļ Adventes vainagā vai Ziemassvētku eglītē, vai arī ugunsgrēks bija izcēlies no bez uzraudzības atstātām degošām svecēm. Dzīvojamās telpās dzēsti 14 ugunsgrēki, virtuvē - divi, bet tirdzniecības telpā - viens. 2016.gadā šādos ugunsgrēkos cieta pieci cilvēki, bet četri tika izglābti. Savukārt šogad līdz decembrim reģistrēti jau 15 šādi ugunsgrēki, kas izcēlušies bez uzraudzības atstātu sveču dēļ.

Lielākoties Adventes vainagi sastāv no degspējīgiem materiāliem, un tie, līdzīgi kā telpās novietotas Ziemassvētku eglītes, viegli aizdegas no bez uzraudzības atstātas sveces liesmas. Lai degoša svece neizraisītu ugunsgrēku, VUGD aicina ievērot drošības padomus:

- pirms sveces aizdegšanas tā jāatbrīvo no visa veida iepakojuma un, ja klāt ir pievienota lietošanas instrukcija, tā jāizlasa;
- sveces stabili jānovieto uz nedegošas virsmas;
- degoša svece rada augstu temperatūru, tāpēc vienmēr pārliecinieties, ka svece atrodas drošā attālumā no degspējīgiem priekšmetiem un lietām: audumiem, mēbelēm, aizkariem u.c.;
- nenovietojiet sveces citu siltuma avotu tuvumā, piemēram, uz televizoriem, radiatoriem, iekurtām krāsnīm vai kamīniem;
- nepieļaujiet liesmas nonākšanu tiešā saskarē ar dekoratīvajām sveču aplikācijām, svečturiem, stiklu, jo karstuma ietekmē tie var saplīst;
- uzmaniet, lai svece atrastos bērniem un mājdzīvniekiem nepieejamā vietā;
- neatstājiet degošas sveces bez uzraudzības, pat ne uz īsu brīdi un, dodoties prom vai pirms gulētiešanas, pārliecinieties, ka sveces ir nodzēstas;
- neievietojiet sveces Adventes vainagā tieši uz degspējīgiem priekšmetiem, bet iestrādājiet vainagā stabilus un nedegošus sveču turētājus;

atcerieties, ka dekoratīvās želejveida sveces ar dažādiem dekorējumiem nav paredzētas dedzināšanai;

atcerieties, ka svecītes dedzināt eglītē ir ļoti bīstami un no tām viegli var uzliesmot pati egle vai tās dekorācijas.

Lai Adventes laiks paietu mierīgi un neizceltos ugunsnelaime, VUGD aicina iedzīvotājus Adventes vainagos sveces neizmantot vai arī tās nededzināt.

Gadījumā, ja svētku dekorācijām, piemēram, Ziemassvētku eglis vai mājas rotāšanai izvēlaties elektriskos rotājumus/virtenes, atcerieties, ka:

pirms elektrisko rotājumu/virtenu lietošanas rūpīgi izlasiet instrukciju un aplūkojiet marķējumu uz virtenu iepakojuma. Ja ieraudzīsiet tādu apzīmējumu kā mājiņa ar klāt pievienotu paskaidrojumu angļu valodā "for outdoor use", tas nozīmē, ka šis rotājums būs piemērots eglītes greznošanai pagalmā vai mājas fasādei;

iekšējām paredzētās virtenes nedrīkst lietot ārpus mājas, jo spuldzītes neizturēs gaisa temperatūru un sabojāsies;

ja izmantojat jau lietotas elektrisko spuldziņu virtenes, pārliecinieties, vai tās nav bojātas.

Visiem Latvijas iedzīvotājiem VUGD novēl drošu, mierīgu un satīcīgu Adventes laiku! **Neaizmirstiet, ja tomēr notikusi nelaime un ir nepieciešama operatīvo dienestu palīdzība, nekavējoties zvaniet uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru 112!**

Turpinās

**abonēšana
2018.gadam**

Abonēšanas
indekss - **3004**

Veiksmes prognoze

5.decembris. Laba otrdiena labiem ļaudīm, kad nevajadzētu gremdēties smagās pārdomās un slīgt depresijā. Vienkārši dariet savu darāmo un garstāvokļa uzlabošanai aizejiet ciemos. Iepriekš gan nopērciet kādu ciemakukuli mājas iemītniekiem. Ja sen plānojat ko iegādāties savai saimniecībai vai personīgi sev, tad istā diena ir pienākusi.

6.decembris. Nervozajā trešdienā nevajadzētu no mušas uzpūst ziloni ne ģimenē, ne savā darbavietā. Joprojām dienu var padarīt krāsaināku un priecīgāku ar iepirkšanos kādā mazākā vai lielākā bodītē. Šodien nav ieteicams aizrauties ar ūdens procedūrām, tāpēc baseina vai pirts apmeklējumu atlieciet uz citu dienu.

7.decembris. Šodien pirms nosodīt vīra (sievas vai bērnu) vai arī kolēģa rīcību, paskatieties kritiski uz sevi. Kā tur bij' tanī parunā par skabargu cita aci un balķi savējā? Tāpat centieties apspiest agresiju un vēlmi kādu pasūtīt... Laba diena, lai sāktu ko jaunu. Ja seko veselīgam ēšanas režīmam, tad šodien ieteicama olbaltumvielu diēta: jūras veltes, liesa gaļa, olas, piena produkti, rieksti un sēnes.

8.decembris. Enerģiska piektdiena enerģiskiem cilvēkiem, kad panākumus Tu gūsi, ja būsi neatlaidīgs (-a) un pārliecināts (-a) par saviem spēkiem. Tāpēc droši uzstājies prezentācijās, sapulcēs vai deputātu sēdēs, vai piedalies darba pārrunās. Un, ja neizdodas Tev *paspidēt* dienā, tad izdari to vakarā: uzvelc visskaistāko kleitu (vai elegantāko uzvalku) un dodies sabiedrībā. Tur Tevi noteikti pamanīs un pienācīgi novērtēs.

Pareģe Ilga
* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

	Nakts		Diena
T 6.12	Apnācies, stiprs sniegs	0	Mākoņains -1
C 7.12	Mazmākoņains	-7	Apnācies, sniegs -2
Pk 8.12	Apnācies	+2	Apnācies, neliels letus +1
S 9.12	Apnācies, neliels letus	+1	Apnācies +1

Gismeteo.Jaunumi.

Meklējam atbildi

Pabalsti apbedīšanai

“Dzīvē nākas saskarties ar skumjiem mirkļiem, kad mūžības ceļā jāpavada tuvs cilvēks. Gribētos uzzināt, vai valsts piešķir kādu pabalstu šādā gadījumā,” jautā lasītāja.

Valsts piešķir apbedīšanas pabalstu:

- sociāli apdrošinātam cilvēkam tā apgādībā bijuša ģimenes locekļa nāves gadījumā;
- sociāli apdrošināta cilvēka ģimenes loceklim vai cilvēkam, kurš faktiski uzņēmis apbedīšanu, ja miris sociāli apdrošinātais, bezdarbnieks, pensijas vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējs;
- ģimenes loceklim vai cilvēkam, kurš uzņēmis apbedīšanu, ja sociāli apdrošinātais vai tā apgādībā bijušais ģimenes loceklis miris mēneša laikā pēc darba attiecību vai pašnodarbinātības izbeigšanas.

Apbedīšanas pabalsta apmērs noteiktos gadījumos ir šāds:

- apdrošinātā cilvēka nāves gadījumā - mirušā apdrošinātā mēneša vidējās apdrošināšanas iemaksu algas divkārtā apmērā;
- bezdarbnieka pabalsta saņēmēja nāves gadījumā - valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta trīskāršā apmērā;
- apdrošinātā cilvēka apgādībā bijuša ģimenes locekļa nāves gadījumā - valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta trīskāršā apmērā;

Invaliditātes pensija un minimālie pensiju apmēri

“Gribētos uzzināt, kuri cilvēki var saņemt invaliditātes pensiju, kādi dokumenti nepieciešami un kādi ir šīs pensijas apmēri,” jautā lasītāja.

Invaliditātes pensiju var saņemt cilvēki:

- kuri nav sasnieguši noteikto pensijas vecumu,
- kuriem nav piešķirta, t.sk., priekšlaicīgi, vecuma pensija,
- atzīti par invalīdiem (izņemot, ja invaliditātes cēlonis ir nelaimes gadījums darbā vai arodslimība pēc 1997.gada 1.janvāra),
- kuriem apdrošināšanas stāžs nav mazāks par trim gadiem.

Invaliditātes pensiju izmaksā līdz vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā vecuma sasniegšanas - kad cilvēks sasniedz valstī noteikto pensijas vecumu, viņam tiek piešķirta vecuma pensija. Invaliditātes laikā tā nedrīkst būt mazāka par invaliditātes pensiju, kas saņemta līdz vecuma pensijas piešķiršanas brīdim. Tāpēc, ja invaliditātes pensija ir lielāka par noteikto vecuma pensiju, cilvēks saņem vecuma pensiju, kas noteikta invaliditātes pensijas apmērā. Savukārt, ja pensijas piešķiršanas brīdī invaliditāte vairs nav noteikta, tad cilvēkam izmaksā aprēķināto vecuma pensiju.

Invaliditātes pensijas apmēra saglabāšanu, piešķirot vecuma pensiju, **nepiemēro**, ja tiesības uz vecuma pensiju iegūtas, pamatojoties tikai uz starptautiskajiem līgumiem sociālās drošības jomā vai Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.apriļa regulu (EK) Nr.883/2004 par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu, kā arī gadījumā, kad apdrošināšanas stāžs, par kuru aprēķināta vecuma pensija, ir mazāks par apdrošināšanas stāžu, par kuru aprēķināta invaliditātes pensija.

Strādājot invaliditātes pensija tiek izmaksāta pilnā apmērā.

Invaliditātes pensijas apmērs ir atkarīgs no cilvēkam noteiktās invaliditātes grupas.

3. invaliditātes grupas gadījumā invaliditātes pensiju piešķir valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērā, t.i., 64,03

● pensijas saņēmēja nāves gadījumā - mirušā divu mēnešu pensiju apmērā;

● valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēja nāves gadījumā - valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta divkārtā apmērā.

Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs ir 64,03 eiro, invalīdiem kopš bērnības - 106,72 eiro.

Pieprasot apbedīšanas pabalstu, pabalsta pieprasītājs jebkurā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSA) nodaļā rakstveida pieprasījumu pabalsta piešķiršanai var iesniegt:

- ✓ personiski ierodoties VSA nodaļā;
- ✓ elektroniska dokumenta formā, norādot tajā visu nepieciešamo informāciju vai izmantojot VSA mājaslapā (www.vsa.lv) esošo veidlapu;
- ✓ nosūtīt to pa pastu, norādot tajā visu nepieciešamo informāciju vai izmantojot VSA mājaslapā (www.vsa.lv) esošo veidlapu.

Ja miris pensionārs, viņa laulātais (arī vecuma, invaliditātes vai izdienas pensijas saņēmējs), papildus apbedīšanas pabalstam var saņemt vienreizēju pabalstu mirušā divu pensiju apmērā. Lai to saņemtu, pensionāra laulātajam VSA jāiesniedz iesniegums pabalsta saņemšanai un laulātā miršanas apliecība.

eiro, bet invalīdam kopš bērnības - 106,72 eiro.

1. un 2. grupas invaliditātes pensijas apmērs ir atkarīgs no:

- cilvēka vidējās apdrošināšanas iemaksu algas, ko nosaka par jebkuriem 36 mēnešiem pēc kārtas pēdējo 5 gadu laikā pirms invaliditātes pensijas piešķiršanas;
- cilvēka individuālā apdrošināšanas stāža;
- no maksimāli iespējamā apdrošināšanas stāža, kuru nosaka no 15 gadu vecuma līdz likumā noteiktā pensijas vecuma sasniegšanai.

Ja cilvēks 5 gadus pirms invaliditātes pensijas piešķiršanas nav bijis pakļauts invaliditātes apdrošināšanai, tad invaliditātes pensija tiek piešķirta minimālā apmērā:

- 1.grupas invaliditātes pensijas minimālais apmērs ir vienāds ar valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, kuram piemērots koeficients 1,6 (102,45 eiro, invalīdam kopš bērnības - 170,75 eiro);
- 2.grupas invaliditātes pensijas minimālais apmērs ir vienāds ar valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, kuram piemērots koeficients 1,4 (89,64 eiro, invalīdam kopš bērnības - 149,41 eiro).

Lai cilvēki varētu pieteikties uz invaliditātes pensijas piešķiršanu, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā (VSA) nepieciešams iesniegt:

- ✓ iesniegumu par invaliditātes pensijas piešķiršanu;
- ✓ apdrošināšanas (darba) stāžu apliecināšanas dokumentus (ja apdrošināšanas stāžs ir līdz 1996.gadam).

Informāciju par invaliditātes noteikšanu Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija VSA iesniedz elektroniski.

Dokumentus var iesniegt jebkurā VSA nodaļā. Pieprasot pensiju, jāuzrāda personu apliecināšanas dokumenti. Ja pēc invaliditātes pensijas (1. vai 2. grupas invaliditātes gadījumā) piešķiršanas cilvēks ir strādājis un veicis vai par viņu bija jāveic sociālās apdrošināšanas iemaksas, viņš var pieprasīt savas pensijas pārrēķinu.

Pateicība

Sirsniņi pateicamies prāvestam Mārtiņam Klušam, dziedātājiem, “Rituma”, Dzidras Sērmūkšas kolektīviem, darba kolēģiem, bijušajiem kolēģiem, radiem, draugiem, kaimiņiem, kuri atbalstīja mūs sāpju brīdī, pavadot **Albertu Timenieku** pēdējā gaitā.

SIEVA, BĒRNI, MAZBĒRNI, MAZMAZBĒRNI

Zini un izmanto

Aicina izmantot publiskojamo datu bāzē pieejamo informāciju

Lai veicinātu sabiedrības informētību, kā arī komercdarbības vides drošību, godīgu konkurenci un labprātīgu nodokļu saistību izpildi, Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) papildinās VID publiskojamo datu bāzi ar jaunu informāciju par nodokļu maksātājiem. Publiskojamās informācijas veids un apjoms noteikts likumā “Par nodokļiem un nodevām” veiktajos grozījumos.

Likuma grozījumos noteikts, ka, sākot ar 2018. gada 1. janvāri, VID jāpublisko informācija par:

- darba devējiem, kuri nav samaksājuši sodu par darba samaksas noteikumu pārkāpšanu;
- darba devējiem, kuru darbinieku vidējais mēneša atalgojums ir valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā vai mazāks;
- nodokļu maksātājiem, kuri normatīvajos aktos noteiktajā termiņā nav iesnieguši likumos paredzētās nodokļu deklarācijas;
- personām, kuras iekļautas riska personu sarakstā.

Darba samaksas noteikumu pārkāpšana visbiežāk ir saistīta ar *aplokšņu* algu izmaksu. Informācija par darba devējiem, kuriem ir aktuāls un nenomaksāts administratīvais sods par konstatētu darba samaksas noteikumu pārkāpšanu, rosinās sabiedrību izvērtēt ar darbaspēka nodokļu izlietojumu saistītas situācijas, pamatojoties uz faktiem par atsevišķu tirgus dalībnieku vēlmi uzņemties atbildību par savu darbinieku labklājību. Piemēram, laikus apsvērt risku nesaņemt sociālās garantijas, strādājot pie uzņēmēja, kuram jau ir konstatēts darba samaksas noteikumu pārkāpums, turklāt sods par to nav samaksāts. Informācija par personām, kas nav samaksājušas administratīvo sodu, būs pieejama līdz dienai, kad sods tiks samaksāts.

Informācija par darba devējiem, kuru darbinieku vidējais mēneša atalgojums ir valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā vai mazāks, būs noderīga, izvērtējot darba samaksas atšķirības līdzīgos uzņēmumos, un palīdzēs pirms stāšanās darba tiesiskajās attiecībās apsvērt iespējamus riskus. Dati tiks iegūti, apkopojot darba devēju sniegtās ziņas par savu uzņēmumu, un aktualizēti reizi mēnesī 25.datumā.

Informācija par nodokļu maksātājiem, kuri par vairāk nekā piecpadsmit dienām būs nokavējuši normatīvajos aktos paredzēto nodokļu deklarāciju iesniegšanu, mudinās ievērot likuma prasības un paplašinās uzņēmēju iespējas izvērtēt riskus, izvēloties potenciālos darījuma partnerus. Informācija tiks aktualizēta katru mēnesi 7. un 26.datumā.

Iespēja iepazīties ar riska personu sarakstu būs nodēriģa gan uzņēmējiem, gan darbiniekiem un veicinās komercdarbības vides drošību. Dati par sarakstā iekļautajām personām tiks atjaunoti katru dienu, tādējādi informācija no publiskojamo datu bāzes tiks dzēsta, līdzko persona būs novērsusi pārkāpumus.

Visa minētā informācija būs pieejama ikvienam interesentam VID tīmekļa vietnē www.vid.gov.lv, sadaļā “Publiskojamo datu bāze”, kurā jau tagad ir publicēta plaša informācija, piemēram, par saimnieciskās darbības apturēšanu, nodokļu parādniekiem, valsts amatpersonu pārkāpumiem u.c.

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā aicinām zvanīt uz VID informatīvo tālruni 67120000 vai nosūtīt jautājumu, izmantojot VID tīmekļa vietnes sadaļu “Kontakti” – “Uzdot jautājumu VID”.

“Vaduguns” abonēšanas cenas 2018.gadam (EUR)

FIZISKĀM PERSONĀM
2017.gada
12 mēnešu
abonentiem

1 mēnesis
4.95

3 mēneši
14.70

6 mēneši
28.50

12 mēneši
54.50
PĒRKOT - 65,96

Apsveikums

Tūkstoš dzidru saules staru
Lai vēl ilgi dzīvē mirdz.

Miļi sveicam **Broņislavu Gaspažiņu**
dzimšanas dienā! No sirds vēlam laimi, prieku, veselību.
Anastasija, Adrija, Irēna, Veronika

Pērk

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
PAR AUGSTĀM CENĀM
IEPĒRK JAUNLOPUS UN
LIELLOPUS.
IEPĒKAM ARĪ NOMEDĪTUS
BRIEŽUS UN AĻŅUS.
Samaksa pēc vienošanās.
Tālr. 26185703, 25573447.

SIA "Lauku Miesnieks"
iepērk mājlopus.
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

SIA "AIBI"
iepērk
liellopus,
jaunlopus,
teļus, jērus.
Augstas cenas.
Tūlītēja samaksa. Svāri.
Tālr. 20238990.

Pērk meža īpašumus
ar zemi un cirsma.
Tālr. 29433000.

Pērk smagos purva diskus.
Tālr. 28772537.

Pērk lauku māju.
Tālr. 28282021.

SIA "Senlejas" iepērk liellopus,
teļus, jērus. Samaksa tūlītēja.
Augstas cenas bioloģiskajiem
lopiem. Tālr. 62003939.

Pērk lietotus gāzbetona vai
keramzita blokus. Tālr. 25431028.

Pērk traktoru K-701.
Tālr. 28772537.

Dažādi

16.decembrī brauciens uz
BELOSTOKAS PIRMSSVĒTKU
TIRGU. Tālr. 26317773, 26133911.

Jauns preču piedevums mazlietoto
apģērbu veikalā, Tautas1.

Vēlos izīrēt 1-istabas dzīvokli
Balvos. Tālr. 22029558.

Pārdod

Pārdod labu govi. Tālr. 26405626.

Pārdod sivēnus (bioloģiskie).
Tālr. 28774157.

Pārdod sausu malku vai maina pret
veciem motocikliem.
Garās malkas sagabalošana,
skaldīšana, izbraucot pie klienta.
Tālr. 26425960.

Pārdod siena ruļļus Susāju pagastā.
Tālr. 25431028.

Pārdod 2-istabu dzīvokli (malkas
apķure). Tālr. 22432075.

Sirsnīga pateicība
labsirdīgajiem, izpalīdzīgajiem
cilvēkiem ar zelta rokām: Jānim
Žiguram, Agnesei Puļcai,
Edvinam Ločam, Intaram
Kliučam. Visām labajām rokām
- Paldies!

Ikvienam ir
iespēja isi un
konkrēti pateikt
paldies kādam
labvēlim, palīgam,
sponsoram, atbalsti-
tājam. Dārgi tas nemaksās - tikai
3 eiro par 25 vārdiem. Jo šie
ir "Pateicības vārdi".

Līdzjūtības

*Paldies tev, māt, par mūža gadiem,
Par tavu mīlestību, kurā sildīties bij' ļauts
Caur naktīm zvaigžņotām un rasas
ritiem zilgiem
Pie tevis steigties sirds vēl nemiīgi
sauks.*

Izsakām patiesu līdzjūtību **Ērikai**
Gabrānei ar ģimeni, māmiņu
NELLIJU ZELČU mūžībā pavadot.
Valentīna, Elmīra, Lolita, Raitis,
Indriku, Vilku, L.Andrupu ģimenes

*Māt, man liekas, ka tu no tumsas
uzsmaidi man
Un roku tik gādīgi, mīļi uz pleca
mierinot liec.
... bet nodreb tikai sveces liesma,
Rozes ziedam nobirst ziedlapa
balta.*

Dalām skumju un dvēseles sāpju
smagumu ar **Ēriku un tuviniekiem**,
pavadot **MĀMULIŅU** mūžības ceļā.
Darba kolēģes

*Kad saplauks dārzā ziedi -
Visskaistākos nesišu tev.
Un dziesmu, ko manim tu dziedāji,
To sirdī glabāju sev.*

Ērika! Lai klusa un patiesa
līdzjūtība palīdz pārvarēt sāpju
smagumu **Tevis un Taviem milajiem**,
zaudējot jūsu mīļo **MĀMIŅU**,
VECMĀMIŅU, VECVECMĀMIŅU.
Zinaīda, Ivars

*Birst ziedos asaras kā zvaigznes,
Jo tavā takā skuju smagi krīt.
Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt pār tavu kapu, māt.*

Izsakām patiesu līdzjūtību **Ērikai**
Gabrānei ar ģimeni, MĀTI,
VECMĀMIŅU pavadot mūžības
ceļā.
Jermacānu ģimene

*Es visu atstāju jums
Savas skumjas un prieku, kas bijis,
Savu darbu un domas,
Kas kopā ar jums kā raibs dzīpars
vijies...*

(V.Kokle-Liņiņa)

Kad pārtrūcis mūžs visdārgākajam
cilvēkam pasaulē, mūsu patiesa
līdzjūtība **Ērikai, Gatim, Ligai ar**
bērniem, Artim un Agrim, mīļo
māmiņu, **vēvīti NELLIJU ZELČU**
mūžības ceļā pavadot.
Antra, Gunārs, Zviedriņu, Zelču,
Ozišu ģimenes

*Mīlestības dzijām noadīts
Māmulītes garais mūža gājums.
Mazbērni un bērni - pavedieni,
Kuros paliek dzīves turpinājums.*
Izsakām patiesu līdzjūtību **Ērikai**
Gabrānei ar ģimeni, MĀMIŅU
mūžībā pavadot.
Līga M., Inese J., Inita P.

*Klusiem soļiem, mīļiem vārdiem,
Savu mūžu vadījusi.
Daudz darbiņu mācījusi,
Padomiņu atstājusi.*
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Kristeram Auziņam un viņa
tuviniekiem, VECMĀMIŅU mūžībā
pavadot.
Rugāju Sporta centrs

*Es jau zinu - tu man būsi vienmēr:
Arī pēc saulrieta sildīsi,
Baltiem ābeļziediem katru pavasari
ziedēsi,*

Arī no mūžības takas mīlēsi...
Sāpju un skumju brīdī klusa un
patiesa līdzjūtība **Jānim Auziņam**
un tuviniekiem, MĀMULĪTI baltajā
mūžības ceļā pavadot.
SIA "Senda Dz"

*Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mīļas rokas ziedus klās
Un tev silti vienmēr būs.*
Izsakām dziļu līdzjūtību **Rasmai un**
Jānim, MĀTI mūžības ceļā pavadot.
Smoļaku ģimene

*Man gribējās tev sacīt mīļus vārdus
Un pajautāt - kā, vectēv, iet...
Par vēlu viss, jau saule norietēja,
Ir tumši tavi logi un durvis ciet.*
Izsakām patiesu līdzjūtību
Kristapam Bērsonam sakarā ar
VECTĒTIŅA zaudēšanu.
Stacijas pamatskolas 6.klases
skolēni, vecāki, audzinātāja

*Saņem silti, Zemes māte,
Vienu mīļu māmulīņu.
Ieliec viegli savā klēpī
Sagurušu augumiņu.*
(Latv. t.dz.)
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Ivaram ar ģimeni, MĀMIŅU
aizsaulē pavadot.
Andris, Irēna, Laila, Kārlis, Simona

*Man nogura dvēselīte,
Šai saulē dzīvojojot.
Dod, Dieviņ, vieglu dusu
Baltā smilšu kalniņā.*
(Latv. t.dz.)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
JĀŅA SLIŠĀNA tuviniekiem,
pavadot viņu mūžības ceļā.
Raimonds Slišāns ar ģimeni

Priecīgus Ziemassvētkus un Laimīgu Jauno gadu novēl Balvu nodaļas biškopji!

Piedāvājam medu, vasku, propolisu, bišu maizi un citus produktus.
www.marasdrava.lv
tamara.bite@inbox.lv
vecagoba@inbox.lv
info: 29476435

Latvijas Biškopības biedrība

DECEMBRIS LATVIJAS BIŠKOPĪBAS BIEDRĪBA, BALVU NODAĻA.

Vaduguns
Indekss 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju aplicības Nr.
LV 43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
*Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.*

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959
FAKSS - 64522257

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** - T.64522534, 29360850
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** - T.64522126
ZLOGINA, IZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS - T.64520961
KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 64507019
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv
Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS
Iespēstis SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 3285